

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
Poslanecká sněmovna
2008
V. volební období

436

Vládní návrh

na vydání

zákona,

**kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění
pozdějších předpisů, a některé další zákony**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ
Změna zákona č. 187/2006 Sb.

Čl. I

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 181/2007 Sb. a zákona č. 261/2007 Sb., se mění takto:

1. V § 3 písm. b) se za slovo „plat“ vkládají slova „ , popřípadě organizační složky státu nebo právnické osoby, v nichž jsou k plnění služebních úkolů vysláni příslušníci bezpečnostních sborů nebo zařazení vojáci z povolání,“.
2. V § 3 písm. n) se za slovo „doma“ vkládají slova „nebo na jiném místě“.
3. V § 6 odst. 1 písm. a) bodě 2 se slovo „pojištění“ nahrazuje slovy „účastní důchodového pojištění“.
4. V § 6 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a) a c)“ nahrazují slovy „podmínku uvedenou v odstavci 1 písm. a), sjednaná částka započitatelného příjmu činí aspoň částku rozhodného příjmu, popřípadě jejich započitatelný příjem dosáhl aspoň částky rozhodného příjmu“.
5. V § 6 odst. 4 se slovo „pojištěn“ nahrazuje slovy „povinně účasten důchodového pojištění“.
6. V § 10 odst. 5 a 6 se slovo „pojištěn“ nahrazuje slovy „účasten důchodového pojištění“.
7. V § 10 se na konci odstavce 6 doplňují věty „Pojištění zaměstnance zaměstnaného u zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, jehož místo výkonu práce je trvale v cizině a který má trvalý pobyt na území České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie, vzniká dnem zahájení výkonu práce v cizině též v případě, že zaměstnavatel tohoto zaměstnance nedoloží, že tento zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění v cizině. Vzniklo-li pojištění zaměstnance podle věty třetí, zaniká pojištění dnem následujícím po dni, ve kterém bylo doloženo, že zaměstnanec je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, ve kterém má trvale místo výkonu práce.“.

8. V § 15 odst. 4 písm. c), § 28 odst. 2 a § 103 odst. 1 písm. d) se slova „na zotavenou“ zrušují.
9. V § 18 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Denní vyměřovací základ se stanoví s přesností na 2 platná desetinná místa.“.
10. V § 18 se na konci odstavce 7 doplňuje věta „Nemá-li osoba samostatně výdělečně činná v rozhodném období určeném podle věty první měsíční základ, je rozhodným obdobím první předchozí kalendářní rok, v němž měla měsíční základ; ustanovení odstavce 6 věty třetí platí zde obdobně.“.
11. V § 18 odst. 8 písm. b) se za slovo „mzdy“ vkládají slova „ , platu nebo odměny“ a slova „za dobu“ se nahrazují slovy „v období“.
12. V § 18 odst. 8 písm. c) se slovo „poskytováno“ nahrazuje slovem „vypláceno“.
13. V § 19 odst. 1 písm. b) se slovo „pojištěnců“ nahrazuje slovem „zaměstnanců“.
14. V § 21 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Částky denního vyměřovacího základu vypočtené podle odstavce 1 v pásmech do první redukční hranice, nad první redukční hranici do druhé redukční hranice a nad druhou redukční hranici do třetí redukční hranice se zaokrouhlují s přesností na 2 platná desetinná místa.“.

Dosavadní odstavce 2 a 3 se označují jako odstavce 3 a 4.
15. V § 21 odst. 3 se slova „odstavce 1“ nahrazují slovy „odstavců 1 a 2“.
16. V § 21 odst. 4 se slova „1 a 2“ nahrazují slovy „1 až 3“.
17. V § 28 odst. 5 větě druhé se slovo „a“ zrušuje a za slova „písm. e)“ se vkládají slova „a f) a v případě pracovního nebo služebního volna poskytnutého z důvodů ošetřování nebo péče uvedených v § 39 odst. 1 písm. a) nebo b)“.

18. V § 30 se slova „odst. 3 a počtu kalendářních dnů připadajících na toto období“ nahrazují slovy „odst. 4 a počtu kalendářních dnů připadajících na toto období, přičemž do tohoto počtu kalendářních dnů se nezahrnují kalendářní dny připadající na období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény“.
19. V § 31 písm. a) se slovo „zápas“ nahrazuje slovy „fyzický střet“.
20. V § 32 se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Podmínkou nároku na peněžitou pomoc v mateřství zahraničního zaměstnance je kromě splnění podmínky účasti na pojištění podle odstavce 2 účast na pojištění jako zahraničního zaměstnance podle § 10 odst. 7 po dobu alespoň 180 kalendářních dnů v posledním roce přede dnem počátku podpůrčí doby stanovené podle § 34 odst. 1.“.
21. V § 34 odst. 3 se za slova „vyplácena matce dítěte“ vkládají slova „ , s výjimkou doby od porodu do konce šestého týdne po porodu“.
22. V § 34 se doplňuje odstavec 4, který zní:
- „(4) Jestliže v průběhu podpůrčí doby, po kterou se pojištěnci vyplácí peněžité pomoci v mateřství, vznikne nárok na další peněžitou pomoc v mateřství z téhož pojištění, nevyplácí se další peněžité pomoci v mateřství po dobu, po kterou trvá nárok na předchozí peněžitou pomoc v mateřství; podpůrčí doba u této další peněžité pomoci v mateřství se však stanoví ode dne nástupu na tuto peněžitou pomoc v mateřství.“.
23. V § 39 odst. 3, § 40 odst. 4 a § 64 odst. 2 se slovo „poskytování“ nahrazuje slovem „výplatu“.
24. V § 40 odst. 7 větě první se za slova „družkou (druhem)“ vkládají slova „nebo v registrovaném partnerství^{31a)}“.
- Poznámka pod čarou č. 31a zní:
- „^{31a)} Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.
25. V § 54 odst. 3 se slova „Posuzovat zdravotní stav pro účely pojištění“ nahrazují slovy „Rozhodovat ve věcech dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování nebo péče (dále jen „potřeba ošetřování“)“.
26. V § 55 odst. 1 písm. b) se za slova „právního předpisu³⁶⁾“ vkládají slova „(dále jen „povinnost uchazeče o zaměstnání“)“.

27. V § 56 odst. 2 písm. b) se slova „vycházky povolené podle písmene c)“ nahrazují slovy „rozsah a dobu povolených vycházek“.
28. V § 56 odst. 2 písm. d), § 56 odst. 4 větě první, § 61 písm. g) a § 64 odst. 1 písm. i) se slovo „druhé“ nahrazuje slovem „první“.
29. V § 56 odstavec 3 zní:
- „(3) Změnit místo pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti smí pojištěnec pouze s předchozím souhlasem ošetřujícího lékaře. Byla-li pojištěnci podle věty první povolena změna místa pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě náleží-li pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)] také v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem, je pojištěnec povinen tuto změnu místa pobytu předem písemně nebo jinak prokazatelně oznámit zaměstnavateli. Změnu místa pobytu dočasně práce neschopného pojištěnce z důvodu pobytu v cizině může ošetřující lékař povolit jen po předchozím písemném souhlasu příslušného orgánu nemocenského pojištění; o souhlas orgánu nemocenského pojištění žádá tento orgán pojištěnec.“.
30. V § 56 odst. 4 větě druhé se slova „na dobu delší než 3 kalendářní dny nebo do ciziny“ zrušují.
31. V § 57 odst. 1 písm. a) se slova „podle zvláštního právního předpisu³⁶⁾“ zrušují.
32. V § 59 odst. 1 se na konci textu písmene e) doplňují slova „ , popřípadě, vznikla-li dočasná pracovní neschopnost v ochranné lhůtě nebo trvá-li dočasná pracovní neschopnost po skončení dosavadní pojištěné činnosti, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, a to i když pojištěnec není uchazečem o zaměstnání“.
33. V § 59 odst. 1 se na konci textu písmene k) doplňují slova „ ; ošetřující lékař je přitom povinen vyzvat pojištěnce nejpozději v pracovní den následující po dni, v němž byl písemně vyrozuměn o výsledku tohoto řízení, aby se neprodleně dostavil k ošetřujícímu lékaři za účelem ukončení dočasné pracovní neschopnosti. Dočasnou pracovní neschopnost ukončí ošetřující lékař podle věty druhé, i když se pojištěnec na výzvu ošetřujícího lékaře k němu nedostaví“.
34. V § 59 odst. 1 písm. l) se slova „byla ukončena výplata nemocenského“ nahrazují slovy „zanikl nárok na nemocenské“.
35. V § 61 písmeno h) zní:

- „h) posuzovat v průběhu dočasné pracovní neschopnosti, zda u pojištěnce došlo k obnovení pracovní schopnosti, a po uplynutí 180 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, zda je zdravotní stav pojištěnce stabilizovaný,“.
36. V § 61 písm. j) a § 105 větě první se slova „mzdy (platu)“ nahrazují slovy „mzdy, platu nebo odměny“.
37. V § 63 odst. 1 písm. d) se slova „poskytování nemocenského“ nahrazují slovy „nárok na nemocenské“.
38. V § 63 odst. 1 písm. f) se za slovo „opravě“ vkládají slova „nebo pořízení nové“.
39. V § 64 odst. 1 písm. i) se slova „podle § 56 odst. 3“ zrušují.
40. V § 64 odst. 1 písm. k) se za slovo „oprava“ vkládají slova „nebo pořízení nové“.
41. V § 64 odst. 1 písm. n) se slovo „prohlášení“ nahrazuje slovy „potvrzení orgánu nemocenského pojištění“.
42. V § 64 odst. 1 písm. p) se za slovo „zaměstnavatele“ vkládá slovo „předem“ a slova „době prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti“ se nahrazují slovy „období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti, popřípadě náleželi pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)], též v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem“.
43. V § 65 odst. 2 písm. c) se za slovo „neschopnosti“ vkládají slova „ , popřípadě náleželi pojištěnci po uplynutí tohoto období v době dočasné pracovní neschopnosti nadále započitatelný příjem [§ 16 písm. b)], též v období, po které mu v době dočasné pracovní neschopnosti náleží tento příjem,“.
44. V § 68 odst. 1 se slova „nebo péče (dále jen „potřeba ošetřování“)“ zrušují.
45. V § 71 se za slovo „lékaři“ vkládají slova „nebo k lékaři orgánu nemocenského pojištění“.
46. V § 78 se za slovo „opravy“ vkládají slova „nebo prodej“ a za slovo „opravě“ se vkládají slova „nebo pořízení nové“.

47. V § 80 odst. 1 větě první se slova „posuzovat zdravotní stav pro účely pojištění“ nahrazují slovem „rozhodovat“ a slova „ ; toto posuzování provádí přitom lékař tohoto orgánu nemocenského pojištění“ se zrušují.
48. V § 80 odst. 1 se věta druhá nahrazuje větou „Lékař orgánu nemocenského pojištění přitom plní povinnosti ošetřujícího lékaře uvedené v § 61 písm. a), b), d), h), j), l) a m) a § 68, vede zdravotnickou dokumentaci o průběhu dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování v rozsahu potřebném pro rozhodování, vyplňuje potřebné údaje na předepsaných tiskopisech, sděluje zařízení závodní preventivní péče na jeho vyžádání předpokládanou délku trvání dočasné pracovní neschopnosti pojištěnce a zabezpečuje příslušné tiskopisy, které používá pro účely provádění pojištění, před zneužitím.“.
49. V § 80 odst. 3 se slova „posuzování zdravotního stavu“ nahrazují slovy „rozhodování ve věcech dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování“.
50. V § 80 odst. 4 a § 82 odst. 5 větě první se slova „posuzovat zdravotní stav pro účely pojištění“ nahrazují slovem „rozhodovat“.
51. V § 83 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:
„d) sídlem orgánu ochrany veřejného zdraví, který nařídil karanténu.“.
52. V § 84 odst. 2 písm. a) bodě 8 se slova „posuzovat zdravotní stav“ zrušují.
53. V § 84 odst. 2 písm. a) se bod 9 zrušuje.
Dosavadní body 10 a 11 se označují jako body 9 a 10.
54. V § 84 odst. 2 se na konci textu písmene c) doplňují slova „ , a písemné oznámení o výši přeplatku na nemocenském, který je pojištěnec povinen uhradit z důvodu zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu, a období, za které byl tento přeplatek vyčíslen“.
55. V § 84 odst. 2 se na konci textu písmene i) doplňují slova „a plnění povinností dalších právnických nebo fyzických osob uložených jim tímto zákonem“.
56. V § 84 odst. 2 písmeno p) zní:
„p) oznamují do 15 dnů ode dne obdržení předepsaného tiskopisu písemně smluvnímu zaměstnavateli a smluvnímu zaměstnanci den vzniku účasti na pojištění smluvního

zaměstnance, který je povinně účasten důchodového pojištění ve státě, v němž má sídlo jeho zahraniční zaměstnavatel,“.

57. V § 84 odst. 3 se písmeno j) zrušuje.
Dosavadní písmeno k) se označuje jako písmeno j).
58. V § 85 odst. 2 se slova „a k)“ nahrazují slovy „a j)“.
59. V § 86 odst. 2 písm. e) se za slova „§ 84 odst. 3“ vkládají slova „písm. a) až i)“.
60. V § 89 odst. 1 písm. d) se slova „této správy zaměstnává“ nahrazují slovy „okresní správa sociálního zabezpečení má v registru pojištěnců evidováno“.
61. V § 90 písm. d) se za slovo „neschopnosti“ vkládají slova „a potřeby ošetřování“.
62. V části páté hlavě II se za díl 1 vkládá nový díl 2, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 47a zní:

„Díl 2
Úkoly živnostenských úřadů

§ 91a

Osoby samostatně výdělečně činné, které samostatnou výdělečnou činnost provozují na základě oprávnění podle živnostenského zákona, mohou přihlášky k pojištění a odhlášky z pojištění podat též u živnostenského úřadu, pokud tak tyto osoby činí v souvislosti s ohlášením živnosti, žádostí o koncesi nebo v souvislosti s plněním oznamovací povinnosti podle živnostenského zákona^{47a}).

^{47a}) § 45a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

Dosavadní díly 2 až 4 se označují jako díly 3 až 5.

63. V § 93 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Jestliže zaměstnavatel, který není povinen se přihlásit do registru zaměstnavatelů podle věty první, zaměstnává zaměstnance, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu, a v průběhu tohoto zaměstnání vznikne tomuto zaměstnanci pojištění, je zaměstnavatel povinen se přihlásit do registru zaměstnavatelů nejpozději do 8 kalendářních dnů po kalendářním měsíci, v němž tomuto zaměstnanci pojištění vzniklo.“.
64. V § 94 odstavec 1 zní:

„(1) Zaměstnavatel je povinen oznámit okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu den nástupu zaměstnance do zaměstnání, které mu založilo účast na pojištění, a to do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu do zaměstnání, a den skončení zaměstnání se zaměstnancem, a to do 8 kalendářních dnů ode dne skončení zaměstnání. Pro účely věty první se za skončení zaměstnání považuje též přerušeni pojištění (§ 10 odst. 9) a za nástup zaměstnance do zaměstnání též návrat zaměstnance do práce po uplynutí doby přerušeni pojištění. U smluvního zaměstnance oznamuje zaměstnavatel podle věty první den zahájení výkonu práce na území České republiky a den skončení výkonu této práce, a to i když výkon této práce nezakládá účast na pojištění, do 8 kalendářních dnů ode dne zahájení nebo skončení výkonu této práce. U zaměstnance, jehož zaměstnání je zaměstnáním malého rozsahu, oznamuje zaměstnavatel den nástupu tohoto zaměstnance do zaměstnání do 8 kalendářních dnů po kalendářním měsíci, v němž tomuto zaměstnanci vznikla účast na pojištění.“

65. V § 95 úvodní části ustanovení se za slovo „zaměstnancích“ vkládají slova „účastných pojištění“.
66. V § 95 písm. a) se za slova „účast na pojištění,“ vkládají slova „údaj o místě výkonu práce, je-li toto místo trvale v cizině, a o tom, zda je zaměstnanec v cizině povinně účasten důchodového pojištění,“, slova „účasten pojištění“ se nahrazují slovy „povinně účasten důchodového pojištění“ a za slova „zahraničního zaměstnavatele“ se vkládají slova „a údaj o povinné účasti smluvního zaměstnance na důchodovém pojištění ve státě, v němž má sídlo jeho zahraniční zaměstnavatel“.
67. V § 95 písm. j) se slova „jeho pojištění“ nahrazují slovy „jeho povinné účasti na důchodovém pojištění“.
68. V § 95 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňují se odstavce 2 a 3, které znějí:
- „(2) Zaměstnavatel je povinen vést o svých zaměstnancích, jejichž zaměstnání jim nezakládá účast na pojištění, údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) až c) s tím, že údaj o druhu činnosti se týká činnosti, která nezakládá účast na pojištění.
- (3) Povinnost uvedená v odstavci 2 platí též pro zaměstnavatele, který není povinen se přihlásit do registru zaměstnavatelů, a pro zaměstnavatele, který je z tohoto registru odhlášen.“
69. V § 97 odst. 2 se slova „Odstavec 1 platí“ nahrazují slovy „Povinnosti uvedené v odstavci 1 větě první a druhé jsou právnické nebo fyzické osoby, které již nejsou vedeny v registru zaměstnavatelů, povinny plnit“.
70. V § 98 odst. 4 větě první se slova „účastných pojištění“ nahrazují slovy „evidovaných v registru pojištěnců“.

71. V § 98 se doplňuje odstavec 5, který zní:
„(5) Ustanovení odstavců 1 až 4 se vztahují též na zaměstnavatele, kteří nejsou vedeni v registru zaměstnavatelů.“.
72. V § 101 odst. 1 se písmeno f) zrušuje.
Dosavadní písmena g) až k) se označují jako písmena f) až j).
73. V § 101 odst. 1 písm. h) a § 104 odst. 1 písm. e) se za slova „podle § 95“ vkládají slova „odst. 1“.
74. V § 103 odst. 3 větě druhé a třetí se slovo „pojištěn“ nahrazuje slovy „účasten důchodového pojištění“.
75. V § 104 odst. 1 písm. b) se slova „a odhlášku z pojištění“ zrušují.
76. V § 104 odst. 3 se slova „prohlásit, zda je účasten pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zaměstnavatel, a dále“ zrušují.
77. V § 109 odst. 6 závěrečné části ustanovení se slova „věta třetí“ nahrazují slovy „věta druhá“.
78. V § 110 odst. 5 se na konci věty první tečka nahrazuje středníkem a doplňují slova „okresní správy sociálního zabezpečení mohou dávky vyplácet prostřednictvím účtu České správy sociálního zabezpečení.“.
79. V § 110 se na konci odstavce 6 doplňuje věta „Nemocenské a peněžitou pomoc v mateřství rozdělují odsouzeným osobám věznice stejným způsobem jako odměnu za vykonanou práci.“.
80. V § 112 odst. 1 větě první se za slovo „zástupce,“ vkládají slova „vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů uplatnit nárok na výplatu dávky nebo“.
81. V § 112 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Pro účely řízení o dávce a výplaty dávky má zvláštní příjemce postavení opatrovníka podle správního řádu^{52a)}.“.
- Poznámka pod čarou č. 52a zní:
„^{52a)} § 32 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.“.

82. V § 112 se na začátek odstavce 2 vkládá věta „Zvláštní příjemce je povinen uplatnit nárok na výplatu dávky bez zbytečného odkladu.“.
83. V § 112 odst. 2 větě třetí se za slovo „podat“ vkládají slova „písemné sdělení o úkonech, které jako opatrovník učinil, a“.
84. V části páté hlavě IV dílu 2 se za oddíl 1 vkládá nový oddíl 2, který včetně nadpisu zní:

„Oddíl 2

Sdělování údajů mezi orgány nemocenského pojištění a živnostenskými úřady

§ 115a

Orgány nemocenského pojištění a živnostenské úřady si v mezích své působnosti na žádost vzájemně předávají údaje potřebné k provádění pojištění u osob samostatně výdělečně činných. Tyto údaje mohou být vyžádány a předávány i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.“.

Dosavadní oddíly 2 až 5 se označují jako oddíly 3 až 6.

85. V § 122 odst. 3 se za písmeno t) vkládá nové písmeno u), které zní:
„u) místo výkonu práce, je-li trvale v cizině, a údaj o tom, zda je zaměstnanec ve státě, v němž je toto místo výkonu práce, povinně účasten důchodového pojištění,“.
- Dosavadní písmena u) až w) se označují jako písmena v) až x).
86. V § 124 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „ , , anebo vznikl-li přeplatek proto, že nemocenské bylo vypláceno v době, kdy mu v důsledku zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu nenáleželo též z důvodů uvedených v § 15 odst. 4 písm. a) a odst. 5 písm. b)“.
87. V § 124 se doplňuje odstavec 8, který zní:
„(8) Pojištěnci nebo jinému příjemci dávky, kterému byla vyplacena dávka, která mu nenáležela, avšak za totéž období mu náležela jiná dávka, se přeplatek na vyplacené dávce zúčtuje s dávkou nebo s jejím doplatkem, která za toto období náleží.“.
88. V § 133 odst. 1 se slovo „druhé“ nahrazuje slovem „třetí“.
89. V § 138 odst. 1 písm. m) se slova „posuzuje zdravotní stav pro účely pojištění“ nahrazují slovy „rozhoduje ve věcech dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování“ a slovo „nebo“ se zrušuje.

90. V § 138 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena o) až q), která znějí:
- „o) neinformuje podle § 61 písm. g) příslušný orgán nemocenského pojištění na předepsaném tiskopise nejpozději následující pracovní den o rozhodnutí o povolení vycházek a změně jejich rozsahu nebo doby nebo o povolení změny místa pobytu pojištěnce v době dočasné pracovní neschopnosti,
 - p) nevyznačí podle § 61 písm. i) při propuštění z ústavní péče, pokud pojištěnci jeho zdravotní stav neumožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, na rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti den propuštění z ústavní péče a místo pobytu, kde se bude pojištěnec po tomto propuštění zdržovat, a tyto skutečnosti neoznámí prokazatelně nejpozději druhý den po propuštění pojištěnce příslušnému orgánu nemocenského pojištění, nebo
 - q) nezaznamená podle § 61 písm. k) v rozhodnutí o vzniku dočasné pracovní neschopnosti den převzetí pojištěnce do své péče a den propuštění pojištěnce ze své péče, den nástupu do ústavní péče a den ukončení ústavní péče a den dalšího ošetření nebo kontroly a pokud pojištěnci jeho zdravotní stav při propuštění z ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče neumožňuje vykonávat dosavadní pojištěnou činnost, nestanoví termín, do kterého je pojištěnec povinen se dostavit ke kontrole dočasné pracovní neschopnosti ošetřujícím lékařem, a to nejdéle do pátého kalendářního dne ode dne ukončení ústavní péče nebo komplexní lázeňské péče.“.
91. V § 138 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:
- „e) v rozporu s § 105 nepotvrdí nařízení karantény, její trvání a ukončení nebo nezašle příslušné části tiskopisu příslušnému orgánu nemocenského pojištění anebo je nepředá pojištěnci.“.
92. V § 138 odst. 3 se za slova „až j)“ vkládají slova „a o) až q)“.
93. V § 139 odst. 1 se slovo „přestupku“ nahrazuje slovy „správního deliktu“.
94. V § 152 písm. a) se slovo „snížena“ nahrazuje slovem „krácena“.
95. V § 153 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena d) a e), která znějí:
- „d) o přeplatku na nemocenském v důsledku zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu,
 - e) zúčtování dávky podle § 124 odst. 8.“.
96. Za § 160 se vkládá nový § 160a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 66a zní:

„§ 160a

Obstarávání údajů

Orgán nemocenského pojištění je povinen obstarat potřebné údaje z úřední evidence^{66a)} též tehdy, pokud tuto evidenci sám nevede, avšak může údaje z ní získat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

^{66a)} § 6 odst. 2 věta třetí zákona č. 500/2004 Sb.“.

97. V § 161 odst. 1 větě první se za slovo „pojištění“ vkládají slova „ , popřípadě podle § 91a též živnostenskému úřadu,“.

98. V § 167 větě první se za slova „rozumějí též“ vkládají slova „izolace^{69a)} a“.

Poznámka pod čarou č. 69a zní:

„^{69a)} § 2 odst. 5 zákona č. 258/2000 Sb.“.

99. Za § 167 se vkládá nový § 167a, který včetně nadpisu a poznámky pod čarou č. 72 zní:

„§ 167a

Tiskopisy

Tiskopisy⁷²⁾, které v případech stanovených tímto zákonem používají osoby samostatně výdělečně činné vůči živnostenským úřadům, se vydávají po projednání s Českou správou sociálního zabezpečení.

⁷²⁾ § 45a odst. 3 živnostenského zákona.“.

100. V § 174 se doplňují odstavce 6 a 7, které znějí:

„(6) Za dobu studia podle § 32 odst. 4 písm. a) se považuje též doba studia před 1. lednem 2009, pokud toto studium zakládalo účast na pojištění podle předpisů účinných ke dni 31. prosince 2008.

(7) Vznikl-li v roce 2009 nárok na peněžitou pomoc v mateřství v ochranné lhůtě z pojištění studentů a žáků, stanoví se výše peněžité pomoci v mateřství podle předpisů účinných ke dni 31. prosince 2008.“.

101. V § 177 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

102. V § 178 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) u zaměstnance, jehož místo výkonu práce je trvale v cizině a jehož zaměstnání přechází z období před 1. lednem 2009 do období po 31. prosinci 2008, že jeho zaměstnání od 1. ledna 2009 nezakládá účast na pojištění; tuto skutečnost je

povinen současně doložit potvrzením o povinné účasti tohoto zaměstnance na důchodovém pojištění ve státě, v němž je místo trvalého výkonu práce.“

103. Na konci § 180 se doplňuje věta „Zaměstnavatel je povinen přerušeni pojištění oznámit na předepsaném tiskopisu do 31. ledna 2009.“.

104. § 195 zní:

„§ 195

Nárok na regresní náhradu podle tohoto zákona vzniká, pokud zaviněné protiprávní jednání podle § 126 nastalo po 31. prosinci 2009.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 582/1991 Sb.

Čl. II

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona č. 590/1992 Sb., zákona č. 37/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 93/1998 Sb., zákona č. 225/1999 Sb., zákona č. 356/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 133/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 258/2000 Sb., zákona č. 411/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 265/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 518/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 167/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 381/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., nálezů Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 270/2007 Sb. a zákona č. 296/2007 Sb., se mění takto:

1. Poznámka pod čarou č. 4a a obě poznámky pod čarou č. 60a se včetně odkazů na tyto poznámky pod čarou zrušují.

2. V § 5 písmeno ch) zní:

- „ch) vyrozumívá okresní správu sociálního zabezpečení [§ 6 odst. 4 písm. s)] o tom, že občan, který je dočasně práce neschopným, byl uznán plně nebo částečně invalidním na základě soudního řízení o žalobě.“.
3. V § 6 odst. 4 písm. a) bodě 10 se slovo „organizací“ nahrazuje slovem „zaměstnavatelů“.
 4. V § 8 odst. 1 se na konci písmene b) čárka nahrazuje tečkou a písmeno c) se zrušuje.
 5. V § 8 odst. 3 se slova „a 2“ nahrazují slovy „ , 2 a 8“.
 6. V § 8 odst. 5 se písmeno a) zrušuje a zároveň se zrušuje označení písmene b).
 7. V § 8 se odstavec 6 zrušuje.
Dosavadní odstavce 7 až 10 se označují jako odstavce 6 až 9.
 8. V § 8 odst. 8 se slova „lékaři okresních správ“ nahrazují slovy „okresní správy“.
 9. V § 9 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Orgány Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti vyrozumívají okresní správu sociálního zabezpečení, která posuzovala plnou nebo částečnou invaliditu občana, o tom, že občan, který je dočasně práce neschopným, byl uznán plně nebo částečně invalidním na základě soudního řízení o žalobě, pokud tyto orgány vydaly rozhodnutí o plném nebo částečném invalidním důchodu.“.
 10. V § 10a odst. 1 se slova „na nemocenském pojištění, odhlášky z účasti na nemocenském pojištění a“ zrušují.
 11. V § 10a odst. 2 se na konci textu písmene a) doplňují slova „ ; oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti a přihlášky k pojištění podle odstavce 1 s vyznačením dne, ve kterém byly tyto přihlášky k pojištění podány, předávají příslušným okresním správám sociálního zabezpečení“.

12. V § 11a odst. 5 se věta první nahrazuje větou „Česká správa sociálního zabezpečení a okresní správa sociálního zabezpečení mohou požádat Ministerstvo vnitra o přidělení rodného čísla fyzické osobě, které do doby zpracování jejich údajů v informačních systémech České správy sociálního zabezpečení nebo okresních správ sociálního zabezpečení rodné číslo nebylo přiděleno a která o jeho přidělení Ministerstvo vnitra sama nepožádala, zjistí-li důvody pro jeho přidělení pro splnění podmínek podle tohoto zákona, zvláštních právních předpisů⁷⁴⁾, práva Evropských společenství^{73d)} nebo mezinárodních smluv a je-li Ministerstvo vnitra pro takovou fyzickou osobu výdejovým místem rodného čísla podle zvláštního právního předpisu^{74a)}.“.

Poznámky pod čarou č. 74 a 74a znějí:

„⁷⁴⁾ Například zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

^{74a)} § 14 písm. d) zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

13. V § 11a odst. 5 větě druhé se za slovo „zabezpečení“ vkládají slova „nebo okresní správa sociálního zabezpečení“.

14. § 12 zní:

„§ 12

Orgány sociálního zabezpečení mohou vyzvat

- a) zaměstnavatele, aby podal hlášení a předložil záznamy o skutečnostech rozhodných pro nárok na dávky sociálního zabezpečení, jejich výši a výplatu,
- b) příjemce dávky sociálního zabezpečení, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši a výplatu,
- c) příjemce dávky sociálního zabezpečení podmíněné nepříznivým zdravotním stavem a žadatele o tuto dávku, aby se podrobil vyšetření zdravotního stavu, popřípadě jinému odbornému vyšetření,
- d) osobu samostatně výdělečně činnou, aby se za účelem provedení kontroly plnění jejích povinností v sociálním zabezpečení, včetně placení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, dostavila v určeném termínu na příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení, popřípadě na místo určené touto správou; osoba samostatně výdělečně činná je povinna této výzvě vyhovět, pokud se předem z vážných důvodů neomluvila; to platí obdobně pro zaměstnavatele, který ke dni vyhotovení výzvy okresní správou sociálního zabezpečení má v registru pojištěnců evidováno méně než 26 zaměstnanců účastných důchodového pojištění,
- e) občana, aby se za účelem osvědčení skutečností rozhodných pro provádění důchodového pojištění dostavil v určeném termínu na příslušnou okresní správu sociálního zabezpečení; občan je povinen této výzvě vyhovět, pokud se předem z vážných důvodů neomluvil.“.

15. V § 14 odst. 3 písm. n) se slova „nebo na nemocenském pojištění“ a slova „a pojistného na nemocenské pojištění“ zrušují a slova „na pojistné na nemocenské pojištění“ se nahrazují slovy „na pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti“.
16. V § 35a odst. 1 větě druhé se slova „a vazební věznice (dále jen „věznice““ zrušují.
17. V § 35a odst. 3 větě první se slova „trvání nároku na dávku, její výši a výplatu“ nahrazují slovy „nárok na dávku a jeho trvání a pro výši a výplatu dávky“.
18. V § 35a odst. 5 větě druhé se za slovo „zabezpečení“ vkládají slova „nebo České správy sociálního zabezpečení“.
19. V § 36 písm. f) se slova „organizace, která uzavřela“ nahrazují slovy „zaměstnavatel, který uzavřel“.
20. V § 36 písm. m) se poznámky pod čarou č. 71a a č. 71b označují jako poznámky pod čarou č. 71c a č. 71d, a to včetně odkazů na tyto poznámky pod čarou.
21. V § 36 písm. n) se za slova „do práce“ vkládají slova „nebo osob pracovně zařazených po dobu trvání vazby“.
22. § 36b včetně nadpisu zní:

„§ 36b

Povinnosti některých zaměstnavatelů

(l) Zaměstnavatel, který zaměstnává osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. w) a x) zákona o důchodovém pojištění, je povinen na předepsaném tiskopisu oznámit okresní správě sociálního zabezpečení den, kdy jim poprvé na základě jejich práce (činnosti) vznikla účast na důchodovém pojištění včetně dne zahájení jejich práce (činnosti), a to do 8 dnů následujících po uplynutí kalendářního měsíce, ve kterém jejich účast na důchodovém pojištění poprvé vznikla, a v těchto případech i den skončení jejich práce (činnosti), a to do 8 dnů následujících po tomto dni; přitom uvádí i údaje potřebné k zapsání do registru pojištěnců. Zaměstnavatel je povinen písemně ohlásit okresní správě sociálního zabezpečení změnu údajů uvedených na oznámení podle věty první, a to do 8 dnů ode dne, kdy tato změna nastala. Zaměstnavatel může s okresní správou sociálního zabezpečení písemně dohodnout jinou lhůtu pro plnění oznamovacích povinností uvedených ve větě první a druhé; tuto dohodu může písemně vypovědět zaměstnavatel i okresní správa sociálního zabezpečení, přičemž platnost této dohody končí prvním dnem kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, v němž byla vypovězena.

(2) Zaměstnavatel, který zaměstnává osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm w) a x) zákona o důchodovém pojištění a kterému nevznikla podle § 93 zákona o nemocenském pojištění povinnost přihlásit se do registru zaměstnavatelů vedeného podle § 123 zákona o nemocenském pojištění, je povinen přihlásit se na předepsaném tiskopisu do tohoto registru zaměstnavatelů do 8 kalendářních dnů následujících po uplynutí kalendářního měsíce, ve kterém poprvé vznikla jeho zaměstnanci účast na důchodovém pojištění, a plnit další povinnosti vyplývající pro zaměstnavatele z § 93 zákona o nemocenském pojištění.“.

23. V § 37 odst. 1 písmeno e) zní:

„e) dobu dočasné pracovní neschopnosti, s výjimkou dočasné pracovní neschopnosti, kterou si občan přivodil úmyslně, a karantény, dobu, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti, nejde-li o osoby, které podle zákona o nemocenském pojištění nemají nárok na ošetřovné, a skutečnost, zda pojištěnec v žádosti o ošetřovné uvedl, že je osamělý, a dobu před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu, do dne, který bezprostředně předchází dni porodu,“.

24. V § 38 odst. 4 úvodní části ustanovení se za slova „konečném vyúčtování příjmů“ vkládají slova „ , nejpozději však do 31. ledna následujícího kalendářního roku“.

25. V § 38 odst. 4 písmeno g) zní:

„g) doby, které se při stanovení osobního vyměřovacího základu podle § 16 odst. 4 písm. a), d) a j) zákona o důchodovém pojištění vylučují,“.

26. V § 38 odst. 5 větě první se slova „(§ 35a odst. 4 věta druhá)“ nahrazují slovy „[§ 35a odst. 4 písm. a)]“.

27. V § 39 odstavec 4 zní:

„(4) Při úmrtí občana se předkládá evidenční list

- a) na vyžádání orgánu sociálního zabezpečení ve lhůtě jím určené,
- b) do 3 měsíců od úmrtí, nebyl-li evidenční list vyžádán podle písmene a).“.

28. V § 39 se odstavec 8 označuje jako odstavec 7.

29. V § 39 odst. 7 se slovo „organizace“ nahrazuje slovem „zaměstnavatel“.

30. V § 40a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňují se odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Orgán sociálního zabezpečení na základě žádosti občana vyhotoví nový informativní list, prokáže-li občan dobu účasti na důchodovém pojištění podle § 5 odst. 1 písm. a), c) až q) a u) až x) zákona o důchodovém pojištění nebo dobu zaměstnání před 1. lednem 1996 anebo dobu studia před 1. lednem 1996 a vyměřovací základy nebo vyloučené doby v období po roce 1985. Orgán sociálního zabezpečení zašle občanu do 90 dnů ode dne doručení žádosti podle věty první nový informativní list se zohledněním údajů prokázaných podle věty první. Větu první a druhou nelze použít pro období kalendářního roku, v němž byl informativní list vyhotoven, a bezprostředně předcházejícího kalendářního roku.

(3) Jestliže orgán sociálního zabezpečení nepovažuje doby a další údaje podle odstavce 2 věty první za dostatečně prokázané, nový informativní list nevyhotoví a do 90 dnů ode dne doručení žádosti podle odstavce 2 věty první zašle občanu písemné sdělení se zdůvodněním, že doby a další údaje nejsou dostatečně prokázány a že o těchto dobách a dalších údajích bude rozhodnuto v řízení o přiznání dávky důchodového pojištění; současně občanu vrátí jím předložené doklady, a to do vlastních rukou.“

31. § 42 zní:

„§ 42

Zaměstnavatel je povinen vydat svému zaměstnanci, popřípadě zaměstnanci, jehož zaměstnání skončilo, na jeho žádost potvrzení o době trvání zaměstnání v kalendářním roce, po kterou byl zaměstnanec nemocensky nebo jen důchodově pojištěn. Toto potvrzení je zaměstnavatel povinen vydat též okresní správě sociálního zabezpečení na její žádost. Tato potvrzení je zaměstnavatel povinen vydat do 8 dnů od obdržení žádosti.“

32. V § 48 odst. 1 písm. e) se za slova „rodičovského příspěvku“ vkládají slova „nebo peněžité pomoci v mateřství z důvodu těhotenství a porodu, pokud peněžité pomoc v mateřství náležela z nemocenského pojištění zaměstnanců“ a slova „byla propuštěna z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody trvajícím déle než tři kalendářní měsíce“ se nahrazují slovy „den ukončení výkonu zaměstnání“.

33. V § 48 se odstavec 5 zrušuje.

Dosavadní odstavec 6 se označuje jako odstavec 5.

34. V § 48 odst. 5 se za slova „osobně pečuje“ vkládají slova „o osobu mladší 10 let, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo“.

35. V § 48a odst. 2 se slova „údajů o výši příjmů ze samostatné výdělečné činnosti nebo výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení⁴⁰⁾“ nahrazují slovy „příjmů ze samostatné výdělečné činnosti podle § 10 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění“ a slova „přehled o dodatečně změně údajů o výši příjmů nebo výdajů za tento rok⁴⁰⁾“ se nahrazují slovy „opravný přehled⁴⁰⁾“.

Poznámka pod čarou č. 40 zní:

„⁴⁰⁾ § 15 odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č./2008 Sb.“.

36. V § 48b se odstavec 3 včetně poznámky pod čarou č. 59 zrušuje.
37. V § 48d se slova „až d) a přihlášky a odhlášky podle § 48b odst. 2 a 3 učinit na předepsaném tiskopise^{60a)} u příslušného“ nahrazují slovy „a přihlášku podle § 48b odst. 2 na předepsaných tiskopisech vydaných Ministerstvem průmyslu a obchodu učinit u“.
38. V § 48d se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavcem 2, který zní:
- „(2) Osoba samostatně výdělečně činná není povinna dokládat důvody, pro které je samostatná výdělečná činnost považována za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud Česká správa sociálního zabezpečení údaj o těchto důvodech vede ve své evidenci nebo má možnost si tento údaj obstarat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup; Česká správa sociálního zabezpečení je povinna tyto důvody zveřejnit.“.
39. V § 54 odst. 1 a 2 se slova „§ 13 odst. 2 části věty“ nahrazují slovy „§ 13 odst. 2 části věty první“.
40. V § 54 odst. 5 se slova „písm. f)“ nahrazují slovy „písm. e)“.
41. V § 82 odst. 2 se věta druhá zrušuje.
42. V § 82 odst. 3 se slova „podává občan prostřednictvím věznice“ nahrazují slovy „sepisuje s občany na předepsaných tiskopisech věznice; věznice předkládá žádost do 8 dnů ode dne sepsání okresní správě sociálního zabezpečení podle § 7 písm. b)“.
43. V § 83 odst. 2 písm. c) se za slova „náhradu mzdy“ vkládají slova „ , platu nebo odměny“.
44. V § 83a se slova „až z)“ nahrazují slovy „až zb)“.
45. V § 83b odst. 1 větě první se slova „nebo v řízení o uznání za osobu zdravotně znevýhodněnou^{52a)}“ a poznámka pod čarou č. 52a zrušují.
46. V § 87 větě první se slova „11 a“ nahrazují slovy „11, 12 a“.

47. V § 90 odst. 1 se slova „a zvýšení důchodu pro bezmocnost“ zrušují.
48. V § 104b odst. 2 se na konci textu písmene b) doplňují slova „ , popřípadě, jde-li o cizince, místem hlášeného pobytu^{9a)} v České republice, a nemá-li osoba samostatně výdělečně činná hlášený ani trvalý pobyt v České republice a její místo trvalého pobytu je v cizině, místem výkonu samostatné výdělečné činnosti na území České republiky; je-li několik míst výkonu samostatné výdělečné činnosti, je místně příslušná okresní správa sociálního zabezpečení, v jejímž obvodu podle prohlášení fyzické osoby převažuje výkon samostatné výdělečné činnosti“.
49. V § 104c odst. 1 větě první se za slova „ve splátkách,“ vkládají slova „zrušení pravděpodobné výše pojistného,“.
50. V § 115a odst. 2 větě první se za slovo „starobní“ vkládají slova „nebo plný invalidní“ a za slovo „starobního“ se vkládají slova „nebo plného invalidního“.
51. V § 115a odst. 2 větě druhé se za slovo „starobního“ vkládají slova „nebo plného invalidního“.
52. V nadpise nad § 118a se slovo „organizací“ nahrazuje slovem „zaměstnavatelů“.
53. V § 120a odst. 1 a § 123g se text „(§48d)“ nahrazuje textem „(§ 48d odst. 1)“.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 589/1992 Sb.

Čl. III

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění zákona č. 10/1993 Sb., zákona č. 160/1993 Sb., zákona č. 307/1993 Sb., zákona č. 42/1994 Sb., zákona č. 241/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 149/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 113/1997 Sb., zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 238/2000 Sb., zákona č. 492/2000 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 437/2003 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 153/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 296/2007 Sb., se mění takto:

1. V § 5 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno g), které zní:
„g) pojistné zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance podle § 8 odst. 2.“.
2. V § 5 odst. 4 větě druhé se slova „příjem zúčtovaný tímto zahraničním zaměstnavatelem“ nahrazují slovy „jeho příjem uhrazený smluvním zaměstnavatelem zahraničnímu zaměstnavateli“.
3. V § 5b odstavec 1 včetně poznámek pod čarou č. 54 a 55 zní:

„(1) Vyměřovacím základem osoby samostatně výdělečně činné pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je částka, kterou si určí, ne však méně než 50 % daňového základu; daňovým základem se pro účely tohoto zákona rozumí základ daně nebo dílčí základ daně stanovený podle § 7 zákona o daních z příjmů z příjmů z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti po úpravě podle § 5 a 23 zákona o daních z příjmů, a to i v případě, kdy příjmy osoby samostatně výdělečně činné jsou osvobozeny od daně z příjmů, pokud se dále nestanoví jinak. Vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce hlavní samostatnou výdělečnou činnost i vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a za dobu, po kterou vykonávala vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, není účastna důchodového pojištění, považuje se za daňový základ poměrná část daňového základu; tato část se určí tak, že se daňový základ vydělí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána samostatná výdělečná činnost, a výsledná částka se vynásobí počtem kalendářních měsíců, v nichž byla aspoň po část měsíce vykonávána hlavní samostatná výdělečná činnost. Za výkon samostatné výdělečné činnosti a hlavní samostatné výdělečné činnosti se pro účely věty druhé nepovažuje kalendářní měsíc, v němž po celý měsíc osoba samostatně výdělečně činná měla nárok na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných; kalendářním měsícem se pro účely části věty před středníkem rozumí i jeho část, po kterou osoba samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, pokud výkon této činnosti netrval po celý kalendářní měsíc. Za daňový základ se u osoby samostatně výdělečně činné, která je poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou podle § 7a zákona o daních z příjmů, považuje rozdíl mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji, z něhož se vychází při výpočtu daně z příjmů stanovené paušální částkou. Do daňového základu se nezahrnují příjmy, které jsou podle zvláštního právního předpisu⁵⁴⁾ samostatným základem daně z příjmů fyzických osob pro zdanění zvláštní sazbou daně, a odměny náležející podle autorského zákona z titulu jiných majetkových práv⁵⁵⁾. Za daňový základ se u osoby samostatně výdělečně činné, která není povinna podávat daňové přiznání, považuje příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení; tyto příjmy a výdaje se pro účely tohoto zákona posuzují podle zákona o daních z příjmů.

⁵⁴⁾ § 7 odst. 6 a § 36 odst. 2 písm. t) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵⁾ § 24 a 25 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“.

4. V § 5b odst. 2 písm. c) větě čtvrté se slova „příjem ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení“ nahrazují slovy „daňový základ“.
5. V § 5b se odstavec 3 zrušuje.
Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.
6. V § 5c odst. 1 větě první se za slovo „mzdy“ vkládají slova „platné v kalendářním roce, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí“.
7. V § 5c odst. 2 a § 7 odst. 1 písm. c) bodě 2 se slova „odst. 4“ nahrazují slovy „odst. 3“.
8. V § 7 odst. 1 písm. a) bodě 2 se slova „26 zaměstnanců“ nahrazují slovy „51 zaměstnanců“.
9. V § 7 odst. 1 písm. c) bodě 1 se slova „1 až 3“ nahrazují slovy „1 a 2“.
10. V § 7 odst. 2 se věta druhá nahrazuje větou „V dalším období stanoví výši těchto sazeb vláda nařízením, a to se zřetelem na vztah příjmů z pojistného na nemocenské pojištění přesahujícího sazbu pojistného na nemocenské pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) bodě 1 a výdajů na polovinu částky, kterou zaměstnavatelé vyplácejí zaměstnancům za dobu dočasné pracovní neschopnosti a kterou odečítají z částky pojistného podle § 9 odst. 4.“.
11. V § 8 odst. 1 se věta třetí zrušuje.
12. V § 8 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které včetně poznámky pod čarou č. 58b znějí:

„(2) Za kalendářní měsíc, ve kterém zaměstnanec má započitatelný příjem, avšak nelze z něho srazit pojistné z důvodu, že tento příjem není v peněžní formě, je zaměstnavatel povinen uhradit i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec; to platí obdobně též v případě, kdy část příjmu je v peněžní formě, avšak v nižší částce, než činí výše pojistného, které je povinen platit zaměstnanec. Za nepeněžní plnění se pro účely odvodu pojistného považuje též peněžní plnění poukázané zaměstnavatelem jinému subjektu ve prospěch zaměstnance. Zaměstnanec je povinen uhradit zaměstnavateli pojistné, které za něj zaplatil zaměstnavatel podle věty první.

(3) Započitatelný příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce, v němž skončilo zaměstnání malého rozsahu^{58b)} nebo v němž skončila činnost zaměstnanců uvedených v § 3 odst. 1 písm. b) bodech 14 a 15, a příjem zúčtovaný v dalším kalendářním měsíci, popřípadě kalendářních měsících ve výši, která nezaložila v tomto měsíci, popřípadě

měsících účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění, se považují za příjem zúčtovaný v kalendářním měsíci, v němž úhrn započitatelných příjmů zahrnovaných do posledního kalendářního měsíce, ve kterém naposledy trvalo zaměstnání malého rozsahu nebo trvala činnost těchto zaměstnanců, dosáhl výše zakládající účast na pojištění v tomto měsíci.

58b) § 7 zákona č. 187/2006 Sb.“.

Dosavadní poznámka pod čarou č. 58b se označuje jako poznámka pod čarou č. 58c, a to včetně odkazu na poznámku pod čarou.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 4.

13. V § 9 se na konci odstavce 8 doplňuje věta „Byla-li z částky pojistného odečtena náhrada mzdy za dobu dočasně pracovní neschopnosti v nižší částce, než měla být odečtena, považuje se zbývající částka, která měla být odečtena z pojistného, za přeplatek na pojistném.“.
14. Na konci § 11 se doplňuje věta „Ustanovení věty první až třetí platí přiměřeně v případě výkonu zaměstnání zakládajícího účast na nemocenském pojištění osobami ve vazbě.“.
15. V § 12 odst. 3 se za slovo „společnost“ vkládají slova „nebo družstvo“ a za slova „této společnosti“ se vkládají slova „nebo představenstva nebo kontrolní komise družstva“.
16. V § 13a odstavce 7 až 9 znějí:

„(7) Osobě samostatně výdělečně činné, která vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, zaniká povinnost platit zálohy na pojistné, pokud se stala plátcem daně paušální částkou podle § 7a zákona o daních z příjmů v průběhu kalendářního roku, rozdíl mezi výší předpokládaných příjmů a předpokládaných výdajů ze samostatné výdělečné činnosti, uvedených v protokolu o ústním jednání o stanovení daně z příjmů paušální částkou (dále jen „protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou“) za takový rok, nezakládá účast na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění a nepodala přihlášku k účasti na důchodovém pojištění podle § 10 odst. 2 a 3 zákona o důchodovém pojištění za takový rok. Povinnost platit zálohy na pojistné podle věty první zaniká od kalendářního měsíce, v němž byl osobě samostatně výdělečně činné předán protokol o platbě daně z příjmů paušální částkou.

(8) Pro účely placení záloh na pojistné se osoba samostatně výdělečně činná považuje za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v kalendářním měsíci, ve kterém po celý měsíc trvaly skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění, popřípadě, nebyla-li samostatná výdělečná činnost vykonávána po celý kalendářní měsíc, trvaly-li tyto skutečnosti současně po tu část kalendářního měsíce, po kterou byla vykonávána samostatná výdělečná činnost.

(9) Ke skutečnostem uvedeným v odstavcích 7 a 8 se přihlíží na základě oznámení osoby samostatně výdělečně činné. K oznámení osoby samostatně výdělečně činné o stanovení daně paušální částkou podle odstavce 7 a o výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 8 se pro účely placení záloh na pojistné přihlíží, pokud bylo učiněno nejpozději na přehledu podle § 15 odst. 1 za příslušný kalendářní rok a doloženo nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl přehled podán. Doložení se nevyžaduje v případech, kdy potřebné údaje má okresní správa sociálního zabezpečení nebo Česká správa sociálního zabezpečení ve své evidenci nebo má možnost si je obstarat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zveřejnit, které důvody, pro které je samostatná výdělečná činnost vedlejší, není osoba samostatně výdělečně činná povinna dokládat.“.

17. V § 14 odst. 2 se věta druhá nahrazuje větou „Jestliže osoba samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost v předcházejícím kalendářním roce, činí výše měsíčního vyměřovacího základu nejméně 50 % z částky rovnající se průměru, který z vyměřovacího základu určeného podle § 5b a § 15a odst. 5 a 6 za tento rok připadá na jeden kalendářní měsíc, v němž aspoň po část tohoto měsíce byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, s tím, že pokud by výše takto stanoveného nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu přesáhla částku ve výši čtyřnásobku průměrné mzdy, činí nejnižší měsíční vyměřovací základ tuto částku.“.

18. V § 14 odst. 3 se slova „Po dni, kdy“ nahrazují slovy „Za kalendářní měsíc, v němž“ a slova „do dne, kdy“ se nahrazují slovy „do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž“.

19. V § 14 odstavec 4 zní:

„(4) U osoby samostatně výdělečně činné, která se stane poplatníkem daně z příjmů stanovené paušální částkou, činí měsíční vyměřovací základ nejméně 50 % jedné dvanáctiny rozdílu mezi předpokládanými příjmy a předpokládanými výdaji, z nichž se vychází při výpočtu daně z příjmů stanovené paušální částkou.“.

20. V § 14 odst. 5 se slova „tři měsíců“ nahrazují slovy „do konce kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1,“.

21. V § 14 odstavec 6 zní:

„(6) Měsíční vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné vykonávající hlavní samostatnou výdělečnou činnost činí nejméně 25 % průměrné mzdy. Měsíční vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné, která se pro účely placení záloh považuje za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost (§ 13a odst. 8 a 9) činí nejméně 10 % průměrné mzdy. V případě, že osoba samostatně výdělečně činná byla plátcem záloh na pojistné za měsíc prosinec,

zůstává pro tuto osobu samostatně výdělečně činnou měsíční vyměřovací základ stanovený podle věty první nebo druhé v platnosti v následujícím kalendářním roce až do kalendářního měsíce, který předchází kalendářnímu měsíci, v němž byl nebo měl být podán přehled podle § 15 odst. 1.“.

22. V § 14 se na konci odstavce 7 doplňuje věta „Stanovením měsíčního vyměřovacího základu se přitom rozumí zaplacení zálohy na pojistné z měsíčního vyměřovacího základu.“.
23. V § 14 odst. 8 se věta druhá zrušuje.
24. V § 14 se doplňuje odstavec 12, který zní:

„(12) Měsíční vyměřovací základ se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.“.
25. V § 14c odst. 2 se věta první nahrazuje větou „Pojistné na nemocenské pojištění za kalendářní měsíc je splatné od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce.“.
26. V § 14c se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Ustanovení § 14 odst. 7 věty druhé platí zde přiměřeně.“.
27. V § 14c odst. 4 větě druhé se za slovo „přeplatku“ vkládají slova „ , popřípadě části tohoto přeplatku, nebo při použití tohoto přeplatku k úhradě splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení“.
28. V § 15 odst. 1 větě druhé se za slovo „kromě“ vkládají slova „údajů o daňovém základu, popřípadě není-li osoba samostatně výdělečně činná povinna podávat daňové přiznání,“ a slova „až f)“ se nahrazují slovy „až e)“.
29. V § 15 odst. 1 větě třetí se slova „spolu s tímto přehledem“ nahrazují slovy „do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž tento přehled podala“.
30. V § 15 odst. 1 větě páté se za slova „stanovené paušální částkou,“ vkládají slova „uvádí na přehledu též tento údaj a“ a slova „v den, ve kterém podává či má podat přehled o svých příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za kalendářní rok, za který je přehled podáván“ nahrazují slovy „do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byl přehled podán“.

31. V § 15 odstavce 2 až 4 znějí:

„(2) Zjistí-li se po podání přehledu podle odstavce 1, že vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je vyšší, než který osoba samostatně výdělečně činná uvedla na přehledu podle odstavce 1, je osoba samostatně výdělečně činná povinna předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení opravný přehled, a to nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy se o takové změně dověděla. V opravném přehledu uvede novou výši daňového základu, popřípadě, není-li osoba samostatně výdělečně činná povinna podávat daňové priznání, novou výši příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, výši vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, přičemž nová výše vyměřovacího základu nesmí být nižší než původní výše tohoto základu, částku pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, částku rozdílu mezi pojistným na důchodové pojištění a příspěvkem na státní politiku zaměstnanosti, kterou má podle opravného přehledu zaplatit, a pojistným a příspěvkem, které zaplatila za kalendářní rok, za který opravný přehled podává, a nejnižší měsíční vyměřovací základ pro stanovení záloh na pojistné. Opravný přehled se podává na tiskopisu pro podání přehledu podle odstavce 1, kde se uvede též důvod pro předložení opravného přehledu. Částku rozdílu na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je osoba samostatně výdělečně činná povinna doplatit do 8 dnů ode dne podání opravného přehledu. Nová výše nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu pro stanovení záloh na pojistné platí od kalendářního měsíce, v němž osoba samostatně výdělečně činná opravný přehled podala nebo měla podat.

(3) Zjistí-li se po podání přehledu podle odstavce 1, že vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je nižší, než který osoba samostatně výdělečně činná uvedla na přehledu podle odstavce 1, může osoba samostatně výdělečně činná předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení opravný přehled. V opravném přehledu uvede novou výši daňového základu, popřípadě, není-li osoba samostatně výdělečně činná povinna podávat daňové priznání, novou výši příjmů ze samostatné výdělečné činnosti a výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení, výši vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, přičemž nová výše vyměřovacího základu nesmí být nižší než původní výše tohoto základu, pokud původní výše tohoto základu byla určena ve vyšší než minimální výši, částku pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, částku přeplatku na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, pokud přeplatek v důsledku podání opravného přehledu vznikl, a nejnižší měsíční vyměřovací základ pro stanovení záloh na pojistné. Opravný přehled se podává na tiskopisu pro podání přehledu podle odstavce 1, kde se uvede též důvod pro předložení opravného přehledu. Jestliže částka daňového základu nezakládá osobě samostatně výdělečně činné za dobu vedlejší samostatné výdělečné činnosti účast na důchodovém pojištění v kalendářním roce, za který opravný přehled podává, může spolu s opravným přehledem podat přihlášku k tomuto pojištění za kalendářní rok, za který opravný přehled podává. Opravný přehled podle věty první může osoba samostatně výdělečně činná podat nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce po měsíci, v němž se o změně daňového základu nebo nové výši příjmů a výdajů ze samostatné výdělečné činnosti dověděla. Opravný přehled se považuje za žádost o vrácení přeplatku; při vrácení přeplatku se postupuje podle § 17. Nová výše nejnižšího měsíčního vyměřovacího základu pro stanovení záloh na pojistné

platí od kalendářního měsíce, v němž osoba samostatně výdělečně činná opravny přehled podala.

(4) Údaj o určeném vyměřovacím základu, který osoba samostatně výdělečně činná uvedla na přehledu podle odstavce 1, nemůže být dodatečně změněn, s výjimkou opravného přehledu podle odstavce 2 nebo 3.“

32. V § 15 se odstavce 5 a 6 zrušují.

Dosavadní odstavec 7 se označuje jako odstavec 5.

33. V § 15 odst. 5 větě druhé se za slova „odstavce 2“ vkládají slova „nebo 3“.

34. V § 15a se odstavec 8 zrušuje.

35. V § 16 se odstavec 2 zrušuje.

Dosavadní odstavce 3 až 5 se označují jako odstavce 2 až 4.

36. V § 16 odst. 3 se slova „odstavcích 2 a 3“ nahrazují slovy „odstavci 2“.

37. V § 16a odst. 1 větě druhé se slova „prvního do posledního dne kalendářního měsíce“ nahrazují slovy „1. do 20. dne kalendářního měsíce, který následuje po kalendářním měsíci“.

38. V § 16a se na konci odstavce 1 doplňují věty „Ustanovení § 14 odst. 7 věty druhé platí v případě věty třetí přiměřeně. Zahraniční zaměstnanec může po projednání s příslušnou okresní správou sociálního zabezpečení platit pojistné na nemocenské pojištění na delší než měsíční období, avšak vždy jen do budoucna a nejdéle do konce kalendářního roku.“.

39. V § 17 odst. 2 větě druhé se za slova „stanovené pro rozhodnutí o přeplatku na pojistném,³⁸⁾“ nahrazují slovy „stanovené pro vydání rozhodnutí o přeplatku na pojistném,“.

Poznámka pod čarou č. 38 se zrušuje.

40. V § 19 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. b) se za slovo „příslušné“ vkládá slovo „okresní“ a slova „(§ 9 a 10)“ se zrušují.

41. V § 19 odst. 1 písm. b) se slova „pojistné, nebo“ nahrazují slovem „pojistné,“ a za slova „tuto částku“ se vkládá slovo „nebo“.
42. V § 19 odst. 3 větě první se za slovo „účet“ vkládá slovo „okresní“ a za slovo „sdělit“ se vkládá slovo „okresní“.
43. V § 19 odst. 3, 5 a 6 se slova „správě sociálního“ nahrazují slovy „okresní správě sociálního“.
44. V § 20 odst. 4 a odst. 6 větě první se za slovy „příslušné“ a „příslušná“ vkládá slovo „okresní“.
45. V § 20 se na konci odstavce 5 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno h), které zní:
„h) byla-li podána kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu, kterým bylo zrušeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o povinnosti zaplatit pojistné, za dobu ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí krajského soudu, do osmého dne po dni nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, pokud dlužné pojistné bylo zapláceno do tohoto dne; nebylo-li v této lhůtě dlužné pojistné zapláceno, platí se penále ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.“.
46. V § 20a odst. 5 se ve větě první slova „odstavce 6“ nahrazují slovy „odstavce 4“ a věta druhá se zrušuje.
47. V § 20a se na konci odstavce 7 doplňuje věta „Pro účely placení dlužného pojistného a penále ve splátkách se za plátce pojistného považuje i bývalý plátce pojistného, který má splatné závazky vůči okresní správě sociálního zabezpečení nebo České správě sociálního zabezpečení.“.
48. V § 22a se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Platbu pojistného na nemocenské pojištění zaplacenou osobou samostatně výdělečně činnou nelze použít podle odstavce 2, pokud toto pojistné bylo zapláceno včas a ve správné výši.“.
49. V § 22b se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Částka podle věty třetí se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.“.
50. V § 22b odst. 3 větě druhé se za slovo „zabezpečení“ vkládají slova „novým rozhodnutím^{22a)}“.

Poznámka pod čarou č. 22a zní:

„^{22a)} § 101 zákona č. 500/2004 Sb.“.

51. V § 22b se na konci odstavce 3 doplňuje věta „Okresní správa sociálního zabezpečení novým rozhodnutím^{22a)} zruší rozhodnutí o pravděpodobné výši pojistného, pokud osoba samostatně výdělečně činná prokáže, že nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost v období, na které byla stanovena pravděpodobná výše pojistného, nebo pokud zaměstnavatel prokáže, že nezaměstnával ani jednoho zaměstnance v období, na které byla stanovena pravděpodobná výše pojistného.“.
52. V § 23b odst. 3 se slovo „pobírání“ nahrazuje slovy „období nároku na výplatu“ a číslo „3“ se nahrazuje číslem „14“.
53. Poznámka pod čarou č. 31 včetně odkazu na tuto poznámku pod čarou se zrušuje.

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a měsíční vyměřovací základ pro zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti u osob samostatně výdělečně činných se za období před rokem 2009 stanoví podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2009.
2. Pro stanovení výše záloh na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v roce 2009 až do kalendářního měsíce předcházejícího kalendářnímu měsíci, v němž osoba samostatně výdělečně činná podala nebo měla podat přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za rok 2008, se použijí právní předpisy účinné před 1. lednem 2009; splatnost těchto záloh se řídí předpisy účinnými ke dni 1. ledna 2009. Ustanovení věty první neplatí pro osobu samostatně výdělečně činnou, která zahájila nebo znovu zahájila výkon samostatné výdělečné činnosti po 31. prosinci 2008.
3. Přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle § 15 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, se za rok 2008 podává podle právních předpisů účinných před 1. lednem 2009.
4. U osob samostatně výdělečně činných uvedených v § 9 odst. 3 písm. d) zákona o důchodovém pojištění se pro stanovení vyměřovacího základu od základu daně (dílního základu daně) ze samostatné výdělečné činnosti odečítají odměny za užití téhož díla, jde-li o druhou nebo další licenční smlouvu k dílům vyhotoveným nebo provedeným před 1. lednem 2009 nebo byla-li licenční smlouva uzavřena před 1. lednem 2009; to však neplatí, je-li předmětem druhé nebo další licenční smlouvy aktualizace díla.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona č. 155/1995 Sb.

Čl. V

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 134/1997 Sb., zákona č. 289/1997 Sb., zákona č. 224/1999 Sb., zákona č. 18/2000 Sb., zákona č. 118/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 116/2001 Sb., zákona č. 188/2001 Sb., zákona č. 353/2001 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., zákona č. 263/2002 Sb., zákona č. 264/2002 Sb., zákona č. 362/2003 Sb., zákona č. 424/2003 Sb., zákona č. 425/2003 Sb., zákona č. 85/2004 Sb., zákona č. 281/2004 Sb., zákona č. 359/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 24/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 405/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 181/2007 Sb., zákona č. 218/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 296/2007 Sb., se mění takto:

1. V § 5 odst. 1 písmeno u) včetně poznámek pod čarou č. 5e a č. 5f zní:

„u) osoby po skončení výdělečné činnosti, která zakládala jejich účast na nemocenském pojištění podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, kterou si nepřivodily úmyslně, pokud tato dočasná pracovní neschopnost vznikla v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f)} v době této výdělečné činnosti nebo v ochranné lhůtě podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, po dobu trvání podpůrní doby u ošetrovného a po dobu trvání podpůrní doby u peněžité pomoci v mateřství v období před porodem,

^{5e)} Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

^{5f)} Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.“

2. V § 8 odst. 1 větě první se slova „předpisu⁷⁾, pokud se nestanoví jinak v odstavci 3“ nahrazují slovem „předpisu^{5e)}“.

Poznámka pod čarou č. 7 se zrušuje.

3. V § 8 se odstavec 3 zrušuje.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

4. V § 9 odst. 6 písmeno a) zní:

„a) vykonávala zaměstnání (odstavec 8 věta první),“.

5. V § 9 odst. 6 písm. c) se za slovo „příspěvek^{15b)}“ vkládají slova „nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění zaměstnanců,“.

6. V § 9 odst. 6 písm. d) se za slovo „povolání,“ vkládá slovo „nebo“.
7. V § 9 odst. 6 písm. e) se slova „písm. a), nebo“ nahrazují slovy „písm. a)“.
8. V § 9 odst. 6 se písmeno f) zrušuje.
9. V § 9 odst. 7 větě první a třetí se slova „písm. b) až f)“ zrušují.
10. V § 9 odst. 7 se věta druhá zrušuje.
11. V § 9 odst. 8 se věta druhá zrušuje.
12. V § 9 odst. 8 větě třetí se slova „až f)“ nahrazují „až e)“ a slova „při podání přehledu“ se nahrazují slovy „do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala přehled“.
13. V § 10 odst. 2 větě první a druhé se slova „po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení“ zrušují.
14. V § 10 odst. 2 se věta čtvrtá nahrazuje větou „Za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se pro účely tohoto zákona považuje daňový základ osoby samostatně výdělečně činné určený podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti^{17b)}.“.
Poznámka pod čarou č. 17b zní:
„^{17b)} § 5b odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění zákona č. .../2008 Sb.“.
15. V § 11 odst. 2 větě první se slova „v) až x)“ nahrazují slovy „a v)“ a slova „ani nepobíraly náhradu mzdy nebo snížený plat (sníženou odměnu) v době dočasné pracovní neschopnosti (karantény) podle zvláštních právních předpisů^{17b)} nebo dávky nemocenského pojištění nahrazující ušlý příjem“ se nahrazují slovy „ , pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a)“.
Poznámka pod čarou č. 17b se zrušuje.
16. V § 11 odst. 2 větě třetí se slova „a tyto osoby jsou“ nahrazují slovy „nebo družstvo a tyto osoby byly v takovém kalendářním měsíci“ a za slova „dozorčí rady této společnosti“ se vkládají slova „nebo družstva“.

17. V § 11 odst. 2 se za větu čtvrtou vkládá věta „Byl-li osobám uvedeným ve větě třetí přiznán důchod, popřípadě z důvodu úmrtí těchto osob byl přiznán vdovský, vdovecký nebo sirotčí důchod, a při přiznání tohoto důchodu nebyla započítána podle věty třetí doba pojištění z důvodu neodvedení pojistného, přihlédne se k této době, jen bylo-li dlužné pojistné uhrazeno za prosinec kalendářního roku, do něhož spadá kalendářní měsíc, za který nebylo dlužné pojistné odvedeno, nebo bylo-li dlužné pojistné uhrazeno za poslední kalendářní měsíc před přiznáním důchodu, za který obchodní společnost nebo družstvo dlužily pojistné, anebo za poslední kalendářní měsíc, v němž byl pojištěnec osobou uvedenou ve větě třetí.“.
18. V § 11 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „ , , přičemž ustanovení věty třetí až páté tím není dotčeno“.
19. V § 11 se odstavec 4 zrušuje.
20. V § 16 odst. 4 větě druhé písmeno a) zní:
- „a) dočasné pracovní neschopnosti, kterou si pojištěnec nezpůsobil úmyslně, pokud dočasná pracovní neschopnost vznikla nejpozději v poslední den ochranné lhůty podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, doby karantény nařízené podle zvláštního právního předpisu^{5f)}, doby, po kterou trvala potřeba ošetřování nebo péče o dítě ve věku do 10 let nebo jiného člena domácnosti podle zvláštního právního předpisu^{5e)}, nejde-li o osoby, které nemají nárok na ošetřovné, nejvýše však v rozsahu prvních 9 kalendářních dnů potřeby ošetřování nebo péče, popřípadě prvních 16 kalendářních dnů, jde-li o osamělého zaměstnance, který má v péči aspoň jedno dítě ve věku do 16 let, které neukončilo povinnou školní docházku, a doby před porodem, po kterou nebyla vykonávána výdělečná činnost z důvodu těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu do dne, který bezprostředně předcházeli dni porodu,“.
21. V § 16 odst. 4 větě druhé písm. j) se slovo „páté“ nahrazuje slovem „šesté“.
22. V § 34 odst. 2 větě třetí se slova „dočasné pracovní neschopnosti (neschopnosti ke službě) nebo pobírání dávek nemocenského pojištění“ nahrazují slovy „uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a)“.
23. V § 65 odstavec 1 včetně poznámek pod čarou č. 25a až 25d zní:
- „(1) Plný invalidní důchod a částečný invalidní důchod se nevyplácejí po dobu výplaty nemocenského a po dobu poskytování náhrady mzdy, platu nebo odměny^{25a)} nebo sníženého platu nebo snížené odměny (dále jen „náhrada mzdy“) v době dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, pokud den vzniku plné invalidity nebo částečné invalidity spadá do období dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény, které jsou důvodem výplaty nemocenského nebo pobírání náhrady mzdy. Pro účely věty první se za výplatu nemocenského považují i dny, po které se nemocenské nevyplácí z důvodu

porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce^{25b)}, a za pobírání náhrady mzdy se považují i první 3 dny, po které se náhrada mzdy nevyplácí^{25c)}, a dny, po které se náhrada mzdy neposkytuje z důvodu porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce^{25d)}.

^{25a)} § 192 odst. 1 věta první a § 194 zákoníku práce.

^{25b)} § 125 zákona č. 187/2006 Sb.

^{25c)} § 192 odst. 1 věta druhá zákoníku práce.

^{25d)} § 192 odst. 5 zákoníku práce.“.

24. V § 82a se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Ustanovení předchozích odstavců platí obdobně i pro vdovecké důchody.“.

25. V § 102a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Účast osob pobírajících dávky nemocenského pojištění (péče) nahrazující ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož byly tyto dávky vypláceny, před 1. lednem 2009 se posuzuje podle právních předpisů platných před tímto dnem.“.

Čl. VI

Přechodná ustanovení

1. Postup podle čl. V bodu 17 se vztahuje i na platby na úhradu dlužného pojistného po 31. prosinci 2008, jde-li o úhradu dluhu na pojistném, který vznikl před 1. lednem 2009.
2. Zvýšení vdoveckého důchodu se podle čl. V bodu 24 provede nejdříve od splátky důchodu splatné po 1. červenci 2006, byla-li žádost o toto zvýšení podána do 30. června 2011.
3. U osob samostatně výdělečně činných uvedených v § 9 odst. 3 písm. d) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se od příjmu ze samostatné výdělečné činnosti odečítají odměny za užití téhož díla, jde-li o druhou nebo další licenční smlouvu k dílům vyhotoveným nebo provedeným před 1. lednem 2009 nebo byla-li licenční smlouva uzavřena před 1. lednem 2009; to však neplatí, je-li předmětem druhé nebo další licenční smlouvy aktualizace díla.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona č. 99/1963 Sb.

Čl. VII

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 36/1967 Sb., zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 49/1973 Sb., zákona č. 20/1975 Sb., zákona č. 133/1982 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 328/1991 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 263/1992 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 171/1993 Sb., zákona č. 283/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 152/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 247/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 31/1996 Sb., zákona č. 142/1996 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 269/1996 Sb., zákona č. 202/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 326/1999 Sb., zákona č. 360/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 2/2000 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 105/2000 Sb., zákona č. 130/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 204/2000 Sb., zákona č. 220/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., zákona č. 367/2000 Sb., zákona č. 370/2000 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 137/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 276/2001 Sb., zákona č. 317/2001 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 491/2001 Sb., zákona č. 501/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 202/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 476/2002 Sb., zákona č. 88/2003 Sb., zákona č. 120/2004 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 153/2004 Sb., zákona č. 237/2004 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 340/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 59/2005 Sb., zákona č. 170/2005 Sb., zákona č. 205/2005 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 383/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 79/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 113/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 133/2006 Sb., zákona č. 134/2006 Sb., zákona č. 135/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 233/2006 Sb., zákona č. 264/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 315/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. .../2008 Sb., zákona č. .../2008 Sb. a zákona č. .../2008 Sb., se mění takto:

1. V § 279 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena j) a k), která znějí:
 - „j) pohledávky regresní náhrady podle zákona o nemocenském pojištění,
 - k) pohledávky náhrady mzdy, platu nebo odměny a sníženého platu nebo snížené odměny, poskytované v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.“
2. V § 299 odst. 1 písm. f) se slova „s výjimkou jejich zvýšení pro bezmocnost,“ zrušují.
3. V § 301 se odstavec 2 zrušuje a zároveň se zrušuje označení odstavce 1.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona č. 337/1992 Sb.

Čl. VIII

V § 24 odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění zákona č. 255/1994 Sb., zákona č. 59/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 242/1997 Sb.,

zákona č. 91/1998 Sb., zákona č. 168/1998 Sb., zákona č. 159/2000 Sb., zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 320/2001 Sb., zákona č. 19/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 554/2004 Sb., zákona č. 215/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 214/2006 Sb., zákona č. 230/2006 Sb., zákona č. 261/2007 Sb. a zákona č. 270/2007 Sb., se na konci textu písmene a) doplňují slova „a o základu daně nebo dílčím základu daně stanoveném podle § 7 zákona o daních z příjmů po úpravě podle § 5 a 23 zákona o daních z příjmů“.

ČÁST SEDMÁ

Změna zákona č. 117/1995 Sb.

Čl. IX

V § 40a odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění zákona č. 168/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb. a zákona č. 134/2006 Sb., se ve větě druhé za slovo „neschopnosti“ vkládají slova „nebo nařízené karantény“.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona č. 220/1999 Sb.

Čl. X

V § 81 zákona č. 220/1999 Sb., o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, se doplňuje odstavec 6, který včetně poznámky pod čarou č. 26a zní:

„(6) Je-li voják, který je zaměstnancem, uznán dočasně práce neschopným při výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení, a je v době této dočasné pracovní neschopnosti z vojenského cvičení propuštěn, poskytne mu náhradu mzdy nebo platu příslušný vojenský správní úřad. Náhrada se poskytuje ve stejné výši, v jaké ji poskytuje zaměstnavatel zaměstnancům podle zvláštního právního předpisu^{26a)}, a to od propuštění z vojenské činné služby po dobu, po kterou by zaměstnanec měl nárok na dávky nemocenského pojištění. Náhrada se poskytuje i vojákovi, který není účasten nemocenského pojištění; v těchto případech se při výpočtu náhrady vychází z minimální mzdy.

^{26a)} § 192 zákoníku práce.“

ČÁST DEVÁTÁ

Změna zákona č. 221/1999 Sb.

Čl. XI

V § 68 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění zákona č. 254/2002 Sb. a zákona č. 261/2007 Sb., se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4 a 5, které znějí:

„(4) Nárok na náhradu platu nemá voják, který si úmyslně přivodil dočasnou neschopnost ke službě. Náhrada platu ve výši 50 % náleží vojákovi, jestliže si přivodil dočasnou neschopnost ke službě

- a) zaviněnou účastí ve rvačce; rvačkou se zde rozumí vzájemné napadení nebo fyzický střet dvou nebo více osob,
- b) jako bezprostřední následek své opilosti nebo zneužití omamných prostředků nebo psychotropních látek, nebo

c) při spáchání úmyslného trestného činu nebo úmyslně zaviněného přestupku.

(5) Porušil-li voják v období trvání nároku na náhradu platu při neschopnosti ke službě režim dočasně práce neschopného pojištěnce, může mu být se zřetelem na závažnost porušení náhrada platu snížena nebo odňata. Pokud již byla vyplacena, považují se vyplacené částky za přeplatek, který je voják povinen uhradit plátcí náhrady platu.“

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 6.

ČÁST DESÁTÁ

Změna zákona č. 359/1999 Sb.

Čl. XII

V § 46 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 134/2006 Sb., se za slovo „neschopnosti“ vkládají slova „nebo nařízené karantény“.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Změna zákona č. 133/2000 Sb.

Čl. XIII

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 68/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 165/2006 Sb. a zákona č. 342/2006 Sb., se mění takto:

1. V § 14 písm. d) bodě 3, § 16 písm. e), § 17a odst. 3 věť druhé a § 17a odst. 4 věť třetí se za slova „Česká správa sociálního zabezpečení“ vkládají slova „nebo okresní správa sociálního zabezpečení“.
2. V § 17a odst. 4 věť druhé se za slova „Česká správa sociálního zabezpečení“ vkládají slova „nebo okresní správa sociálního zabezpečení“ a za slova „Českou správou sociálního zabezpečení“ se vkládají slova „nebo okresní správou sociálního zabezpečení“.
3. V § 17a odst. 5 se za slova „Česká správa sociálního zabezpečení“ vkládají slova „nebo okresní správa sociálního zabezpečení“ a za slova „České správě sociálního zabezpečení“ se vkládají slova „nebo okresní správě sociálního zabezpečení“.

ČÁST DVANÁCTÁ

Změna zákona č. 218/2002 Sb.

Čl. XIV

V § 111 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon), ve znění zákona č. 261/2007 Sb., se ve větě druhé slova „je výše nemocenského podle předpisů o nemocenském pojištění snížena na polovinu^{52a)}“ nahrazují slovy „nemocenské podle předpisů o nemocenském pojištění náleží ve výši 50 %; plat stanovený podle věty první nepřísluší státnímu zaměstnanci, který si úmyslně přivodil dočasnou pracovní neschopnost“.

ČÁST TŘINÁCTÁ

Změna zákona č. 361/2003 Sb.

Čl. XV

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 586/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 169/2005 Sb., zákona č. 253/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 531/2006 Sb. a zákona č. 261/2007 Sb., se mění takto:

1. V § 124 se doplňují odstavce 12 a 13, které znějí:

„(12) Nárok na služební příjem nemá příslušník, který si neschopnost ke službě úmyslně přivodil. Služební příjem ve výši 50 % náleží příslušníkovi, jestliže si přivodil neschopnost ke službě

- a) zaviněnou účastí ve rvačce; rvačkou se zde rozumí vzájemné napadení nebo fyzický střet dvou nebo více osob, nebo
- b) jako bezprostřední následek své opilosti nebo zneužití omamných prostředků nebo psychotropních látek.

(13) Porušil-li příslušník v období trvání nároku na služební příjem při neschopnosti ke službě režim dočasně práce neschopného pojištěnce, může mu být se zřetelem na závažnost porušení tohoto režimu služební příjem krácen nebo odňat. Pokud již byl vyplacen, považují se vyplacené částky za přeplatek, který je příslušník povinen uhradit plátcí služebního příjmu.“

2. V § 163 odst. 1 se slova „anebo vznik nároku na výplatu dávek nemocenského pojištění“ zrušují.

ČÁST ČTRNÁCTÁ

Změna zákona č. 189/2006 Sb.

Čl. XVI

Zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb., zákona č. 152/2007 Sb., zákona č. 153/2007 Sb. a zákona č. 261/2007 Sb., se mění takto:

1. V čl. I se bod 2 zrušuje.
2. V čl. XIII se body 9, 54 až 56, 112 a 135 zrušují.
3. V čl. XXI bodě 21 se slova „odst. 1 větě třetí a“ zrušují.
4. V čl. XXI se body 22 a 60 zrušují.

ČÁST PATNÁCTÁ
Změna zákona č. 262/2006 Sb.

Čl. XVII

V § 347 odst. 4 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění zákona č. 362/2007 Sb., se za slova „rozumějí též“ vkládají slova „izolace^{99b)} a“.

Poznámka pod čarou č. 99b zní:

„^{99b)} § 2 odst. 5 zákona č. 258/2000 Sb.“.

Dosavadní poznámka pod čarou č. 99b se označuje jako poznámka pod čarou č. 99c včetně odkazu na poznámku pod čarou.

ČÁST ŠESTNÁCTÁ
ÚČINNOST

Čl. XVIII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2009, s výjimkou ustanovení čl. II bodů 27, 34, 41, 48 a 49, čl. III bodů 14, 15, 35, 36, 39, 40, 42 až 45, 50 a 51, čl. V bodů 16, 18, 21 a 24 a čl. VI bodu 2, která nabývají účinnosti dnem jeho vyhlášení.

Důvodová zpráva

OBEČNÁ ČÁST

Dne 14. března 2006 byl schválen nový zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb. a zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, které měly nabýt účinnosti ode dne 1. ledna 2007. Jejich účinnost však byla odložena o rok na 1. ledna 2008, a to zákonem č. 585/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, došlo k odložení účinnosti uvedených zákonů o další rok, takže oba tyto zákony nabývají účinnosti až dnem 1. ledna 2009. Důvodem dvojího odložení účinnosti zákonů byl především finanční dopad na státní rozpočet.

1. Platný právní stav

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, řeší komplexně problematiku nemocenského pojištění, tj. včetně organizace a provádění nemocenského pojištění, řízení v nemocenském pojištění a posuzování zdravotního stavu pojištěnců pro účely nemocenského pojištění dosud upraveného vyhláškou č. 31/1993 Sb., o posuzování dočasné pracovní neschopnosti pro účely sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Současná platná právní úprava nemocenského pojištění, která má nabýt účinnosti dnem 1. ledna 2009, přináší zejména sladění předpisů o nemocenském pojištění s Listinou základních práv a svobod, zajištění rovného postavení pojištěnců v případě jejich dočasné pracovní neschopnosti, snížení administrativy a odpovědnosti zaměstnavatelů s počtem zaměstnanců účastných nemocenského pojištění vyšším než 25, zúžení prostoru pro možné korupční jednání v této oblasti (všechny fakultativní dávky byly zrušeny) a zvýšení efektivnosti kontrol dočasné práce neschopných zaměstnanců.

2. Identifikace problémů a cílů, kterých má být navrhovanou úpravou dosaženo

2.1. Napravení zjištěných nedostatků právní úpravy

2.2. Zpřesnění a zjednodušení právní úpravy

2.3. Odstranění legislativních nedostatků

2.4. Odstranění výkladových problémů

2.1. Napravení zjištěných nedostatků právní úpravy

Jedním z cílů, jehož má být dosaženo v oblasti nemocenského pojištění, je náprava zjištěných pochybení a proveditelnost novelizovaných zákonů v praxi.

Problém byl zjištěn např. u zaměstnanců, kteří mají trvale místo výkonu práce v cizině a práci vykonávají pro zaměstnavatele se sídlem na území České republiky. Zaměstnání vykonávané v cizině pro zaměstnavatele se sídlem v České republice podle dnes platné, nikoliv však účinné právní úpravy, by zakládalo účast na nemocenském pojištění podle českých právních předpisů za podmínky, že zaměstnanec s trvalým pobytem na území Evropské unie není ve státě výkonu práce povinně nemocensky pojištěn; přitom pro účast takového zaměstnance na důchodovém pojištění podle českých právních předpisů platí stejné pravidlo. To znamená, že důchodově pojištěn by takový zaměstnanec byl v České republice, pokud by nebyl povinně důchodově pojištěn ve státě místa výkonu práce. Z hlediska těchto úprav by bylo třeba vyžadovat potvrzení jak o povinné účasti na nemocenském pojištění, tak o povinné účasti na důchodovém pojištění a bylo by třeba dořešit úpravu placení pojistného na sociální zabezpečení z důvodu její absence v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Podle navrhovaného řešení rozhodující jak pro účast na nemocenském pojištění, tak důchodovém pojištění uvedené kategorie zaměstnanců je jejich neúčast na povinném důchodovém pojištění ve státě místa výkonu práce.

V případě nedořešení tohoto problému by zaměstnavatel byl povinen předložit příslušné OSSZ potvrzení o tom, zda je jeho zaměstnanec v cizině povinně účasten obou typů pojištění, nebo jen některého z nich, což by představovalo jeho větší administrativní zátěž, a dále by bylo třeba upravit neřešený odvod pojistného v případech, kdy takový zaměstnanec by byl účasten v českém systému jen nemocenského pojištění nebo jen důchodového pojištění.

V oblasti provádění důchodového pojištění byl zjištěn zásadní problém, který se týká vyplňování evidenčních listů důchodového pojištění (dále jen „evidenční list“) zaměstnavateli. Vzhledem k tomu, že po nabytí účinnosti zákona č. 187/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, již nebudou zaměstnavatelé vyplácet dávky nemocenského pojištění, stanoví platná, avšak dosud neúčinná právní úprava, že zaměstnavatelé budou do evidenčního listu vyplňovat namísto doby pobírání nemocenských dávek pouze doby dočasné pracovní neschopnosti a nařízené karantény, za které byla poskytnuta náhrada mzdy (snížený plat nebo

snížená odměna) za dobu prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény.

Bez znalosti doby pobírání nemocenských dávek však nebudou zaměstnavatelé schopni posoudit, co je doba pojištění, kterou jsou povinni vykazovat na evidenčním listu ani nebudou moci správně vykázat tzv. vyloučené doby. Dodatečné doplňování údajů o době pobírání dávek nemocenského pojištění plátců těchto dávek, tj. okresními správami sociálního zabezpečení, je nereálné, neboť tyto orgány nebudou mít k dispozici údaje o měsíčních vyměřovacích základech, které jsou nezbytné pro posouzení, zda lze kalendářní měsíc, který je celý krytý dobou pobírání dávky nemocenského pojištění, považovat za vyloučenou dobu či nikoli. Dodávání těchto údajů v jednotlivých případech zaměstnavateli by znamenalo zvýšení jejich administrativní zátěže a evidenční list by byl v takovém případě jen jakýmsi nepoužitelným „polotovarem“.

Při hledání řešení tohoto problému bylo zvažováno několik variant řešení, např. sdělování údajů o době pobírání dávek nemocenského pojištění okresními správami sociálního zabezpečení zaměstnavatelům nebo sdělování těchto údajů zaměstnavatelům přímo jejich zaměstnanci, kteří dávky nemocenského pojištění pobírali, ale tyto varianty byly odmítnuty jako administrativně příliš náročné buď pro zaměstnavatele nebo okresní správy sociálního zabezpečení, případně pro pojištěnce. Proto bylo zvoleno řešení spočívající ve změně hmotněprávní úpravy tak, že doba pobírání dávek nemocenského pojištění se pro účely posouzení doby pojištění a vyloučené doby nahradí trváním sociální situace, která výplatu těchto dávek podmiňuje. Zvolené řešení nebude představovat nárůst administrativní zátěže pro nikoho.

Neřešení popsaného problému by znamenalo, že v případech, kdy pojištěnec pobíral dávky nemocenského pojištění, by evidenční list, který je základním dokladem o době pojištění, vyloučených dobách a vyměřovacích základech pojištěnce, byl vyplněn neúplně nebo by nemohl být zaměstnavatelem vyhotoven vůbec.

2.2 - a) Zpřesnění právní úpravy a zabránění jejího zneužívání

Podmínky účasti na nemocenském pojištění zaměstnanců, kterými jsou výkon zaměstnání na území České republiky, délka doby trvání zaměstnání aspoň 15 kalendářních dnů a sjednání částky započitatelného příjmu z tohoto zaměstnání za kalendářní měsíc aspoň v tzv. rozhodné částce (tj. částce 2 000 Kč), se zpřesňuje v tom smyslu, že bude zaměstnanec důchodově pojištěn, i když takový příjem nebude sjednán, ale ve skutečnosti bude dosažen.

Cílem je zabránění možného neplacení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti z důvodu spekulativního jednání, jehož cílem by bylo jednání, v jehož důsledku by u zaměstnance nevznikla účast na nemocenském pojištění a z jeho příjmů se tak neplatilo pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

2.2 - b) Zjednodušení právní úpravy

Dalším z cílů navržené právní úpravy je snížení administrativy, kdy zaměstnavatelé nebudou již povinni oznamovat nástup zaměstnance do zaměstnání ani jeho skončení, pokud zaměstnání nezaloží účast na nemocenském pojištění, a to s jedinou výjimkou, která platí pro zaměstnání tzv. smluvních zaměstnanců. Zaměstnavatel bude oznamovat vstup do zaměstnání na předepsaném tiskopisu, až bude zřejmé, že účast na nemocenském pojištění zaměstnanci vznikla.

Ke zjednodušení v oznamovací povinnosti dochází též u osob samostatně výdělečně činných v situaci, kdy výkon samostatné výdělečné činnosti se stává výkonem vedlejší samostatné výdělečné činnosti. V takovém případě může u osoby samostatně výdělečně činné dojít např. ke snížení měsíčního vyměřovacího základu pro placení záloh na pojistné, popř. k zániku povinnosti tyto zálohy platit. Pokud však naopak dochází k zániku důvodu, pro který byl výkon samostatné výdělečné činnosti považován za výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti, i nadále zůstala povinnost pro osoby samostatně výdělečně činné takovou skutečnost příslušné okresní správě sociálního zabezpečení ve stanovené lhůtě oznamovat.

2.3. Odstranění legislativních nedostatků

Cílem je odstranit nesoulad mezi zákonem o nemocenském pojištění a doprovodnými zákony k zákonu o nemocenském pojištění se zákony, které nabyly účinnosti za doby platnosti uvedených zákonů, a které nezohlednily platnou, avšak neúčinnou úpravu.

Zákon o nemocenském pojištění č. 187/2006 Sb. a zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, měly nabýt účinnosti ode dne 1. ledna 2007. Jejich účinnost však byla odložena a tyto zákony nabývají účinnosti až dnem 1. ledna 2009.

Po nabytí platnosti zákona č. 187/2006 Sb. a zákona č. 189/2006 Sb. byla přijata celá řada zákonů, které mění a doplňují tyto platné, ale neúčinné zákony, jako např.:

- zákon č. 214/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- zákon č. 267/2006 Sb., o změně zákonů souvisejících s přijetím zákona o úrazovém pojištění zaměstnanců,
- zákon č. 342/2006 Sb., kterým se mění některé zákony související s oblastí evidence obyvatel a některé další zákony,
- zákon č. 585/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 152/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb.,

- zákon č. 153/2007 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, ve znění zákona č. 585/2006 Sb.,
- zákon č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů,
- zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů.

Touto novelou se odstraňují legislativní pochybení, k nimž v důsledku tohoto složitého legislativního procesu a různé časové účinnosti došlo.

Dále se odstraňuje řada legislativně technických nedostatků, které nemají věcný dopad do věcné úpravy zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, jako např. odkazy pod čarou a nejednotná terminologie.

2.4. Odstranění výkladových problémů

Výslovně se uvádí, že osoba samostatně výdělečně činná nemůže měnit měsíční vyměřovací základ, z něhož zaplatila zálohu na pojistné, pokud ji zaplatila aspoň z minimálního měsíčního vyměřovacího základu pro ni platného. Totéž platí pro „roční“ vyměřovací základ, z něhož bylo zaplacené pojistné na důchodové pojištění, pokud odpovídá aspoň minimálnímu vyměřovacímu základu platnému pro osobu samostatně výdělečně činnou.

V případě, že by tato úprava nebyla uvedena výslovně, mohlo by se dospět výkladem k závěru, že lze měsíční vyměřovací základy pro placení záloh na pojistné a vyměřovací základy pro placení pojistného na důchodové pojištění, z nichž byla zaplacená tato záloha či toto pojistné, měnit, a to jen na základě uvážení osoby samostatně výdělečně činné. Ke změnám uvedených vyměřovacích základů by mohlo docházet jak směrem nahoru, tak dolů, což znamená doplácení záloh na pojistné či pojistného, popř. vznášení požadavku na vrácení části již zaplacených záloh či pojistného na důchodové pojištění.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh na doplnění a změny zákonů č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, a zákona č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o nemocenském pojištění, je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a ostatními obecně závaznými právními předpisy.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a akty práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a je plně slučitelná s právními akty Evropské unie, zejména nařízením Rady EHS 1408/71 a nařízením Rady EHS 574/72; navrhovaná právní úprava má v podstatě „technický“ charakter a nepřináší nové věcné úpravy, které by byly v rozporu s právem EU, například směrnicí Rady č. 79/7/EHS o postupném zavedení zásady rovného zacházení s muži a ženami v oblasti sociálního zabezpečení.

5. Předpokládaný hospodářský dopad navrhované právní úpravy

Navrhovaná právní úprava nemá dopad do státního rozpočtu ani do rozpočtů územně samosprávných celků. Návrh zákona neovlivní ani dopad zákona č. 187/2006 Sb. a zákona č. 189/2006 Sb. na státní rozpočet, tj. návrh zákona dopady těchto zákonů nezvyšuje ani nesníží.

6. Další dopady

Navrhovaná právní úprava nezakládá přímou ani nepřímou diskriminaci mužů či žen, má stejný dopad na obě pohlaví, a je tudíž genderově neutrální.

Návrh zákona nebude mít dopad na jednotlivé pojištěnce nemocenského pojištění, neboť se netýká okruhu dávek, podmínek nároku na dávky ani výše dávek.

Návrh nemá negativní dopad na podnikatelské prostředí České republiky (naopak přináší v některých směrech zjednodušení právní úpravy, například při podávání přehledů osobami samostatně výdělečně činnými, nebo větší variabilitu u zaměstnavatelů při volbě sazby pojistného, kdy se limit počtu zaměstnanců zaměstnavatele pro tuto volbu zvyšuje z 25 na 50 zaměstnanců) a nemá ani žádný vliv na životní prostředí.

7. Implementace a vynuovení

Implementace předkládaného návrhu nevyžaduje vytvoření ani změny činnosti organizačních struktur.

Respektování zákonné úpravy je zajištěno podle povahy věci prostředky správní kontroly a dozoru, správního řízení.

8. Přezkum účinnosti

Účinnost předkládané novely zákona lze ověřit v praxi běžnými metodami správní kontroly a dozoru a pravidelným vyhodnocováním realizace zákona o nemocenském pojištění a zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které příslušné správní orgány (MPSV, ČSSZ a OSSZ) provádějí průběžně bez zřetele k navrhované novele.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K části první

K čl. I

K bodu 1

Návrh odstraňuje nejasnosti při plnění povinností a oprávnění zaměstnavatele (služebního útvaru) v nemocenském pojištění příslušníků bezpečnostních sborů a vojáků z povolání zařazených mimo bezpečnostní sbory a ozbrojené síly.

K bodu 2

Definice domácího zaměstnance se upřesňuje vzhledem k § 2 odst. 4 zákoníku práce, který umožňuje konat práci mimo pracoviště zaměstnavatele i na jiném místě než doma.

K bodu 3

Zaměstnání vykonávané v cizině pro zaměstnavatele se sídlem v České republice bude zakládat účast na nemocenském i důchodovém pojištění podle českých právních předpisů, za podmínky, že zaměstnanec s trvalým pobytem na území Evropské unie není ve státě výkonu práce povinně důchodově pojištěn. Pro účast na nemocenském pojištění nebude rozhodné, zda uvedený zaměstnanec je či není povinně nemocensky pojištěn ve státě výkonu práce. Jestliže nebude povinně důchodově pojištěn v cizině, bude účasten nemocenského pojištění podle zákona nemocenském pojištění, a tím i poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Bude-li povinně důchodově pojištěn v cizině, nebude důchodově ani nemocensky pojištěn podle českých právních předpisů a nebude tak poplatníkem pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Jedná se o podstatné zjednodušení právní úpravy.

K bodu 4

Navrhuje se zpřesnění úpravy, jejímž cílem je zabránit úniku z placení pojistného na sociální zabezpečení. Při opakujících se krátkodobých zaměstnáních mezi tímž zaměstnancem a zaměstnavatelem není vhodné vycházet pro účast na nemocenském pojištění ze sjednané částky příjmu za kalendářní měsíc. Zpravidla se nesjednává příjem za kalendářní měsíc v situaci sjednání zaměstnání na dobu kratší 15 kalendářních dnů a nelze ponechat na zaměstnavateli, aby si sjednáním částky příjmu volil, zda bude zaměstnanec nemocensky pojištěn či nikoliv. Lze předpokládat, že volba by byla pod hranicí příjmu zakládajícího účast na nemocenském pojištění, i když skutečný příjem by byl vyšší a nepodléhal by tak placení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, neboť by se jednalo o nepojištěné zaměstnání.

K bodům 5 a 6

Smluvní zaměstnanec bude nemocensky pojištěn za stanovených podmínek. Navržená změna spočívá v tom, že se nebude zohledňovat nemocenské, ale jen důchodové pojištění, pokud je smluvní zaměstnanec v sídle svého zahraničního zaměstnavatele povinně takového pojištění účasten. Nebude tak třeba zkoumat, zda v daném státě vůbec nemocenské pojištění ve smyslu českých právních předpisů existuje.

K bodu 7

Obdobně jako je upravena účast smluvního zaměstnance na nemocenském pojištění v případě, kdy smluvní zaměstnavatel pozdě dokládá, že je smluvní zaměstnanec povinně důchodově pojištěn ve státě sídla svého zahraničního zaměstnavatele, se upravuje nemocenské pojištění zaměstnance zaměstnavatele se sídlem na území České republiky, který má místo výkonu práce trvale v cizině.

K bodu 8

Sjednouje se terminologie se zákoníkem práce.

K bodům 9 a 14 až 16

Upravuje se počet desetinných míst pro stanovení denního vyměřovacího základu před jeho úpravou podle § 21, pokud takové úpravě bude podléhat. Obdobně se upravuje počet desetinných míst při úpravě denního vyměřovacího základu prováděného pomocí stanovených tří redukčních hranic v § 21.

K bodu 10

Doplňuje se pro osoby samostatně výdělečně činné chybějící rozhodné období pro případy, kdy v rozhodném období určeném podle § 18 nemají vyměřovací základ.

K bodům 11 a 36

Doplňuje se výčet plnění náležejících v období prvních 14 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény) namísto nemocenského, a to o další plnění náležející podle zákoníku práce (§ 192 a § 194 zákona č. 262/2006 Sb.).

K bodům 12 a 23

Jedná se o legislativně-technickou úpravu spočívající ve sjednocení terminologie.

K bodu 13

Jedná se o terminologickou úpravu textu. Uvedená situace se netýká osob samostatně výdělečně činných.

K bodu 17

Vznikne-li dočasná pracovní neschopnost (karanténa) v době neplaceného pracovního volna, nelze nemocenské vyplácet po dobu, po kterou toto volno trvá, neboť zaměstnanci příjem ze zaměstnání neuchází. Je však třeba respektovat celou řadu výjimek, které se týkají jak oblasti pracovního práva, tak nemocenského pojištění. V situaci, kdy např. žena na mateřské dovolené, což je omluvená nepřítomnost v práci, na kterou má žena nárok, nesplňuje podmínku potřebné doby nemocenského pojištění pro nárok na peněžitou pomoc v mateřství a z toho důvodu je uznána dočasně práce neschopnou, nelze nárok na výplatu nemocenského odpírat, stejně jako v situaci, kdy pojištěnec v době ošetřování (péče o) člena domácnosti je uznán dočasně práce neschopným.

K bodu 18

Při zjišťování příjmu v odváděcím období se nepřihlíží k výši náhrady mzdy, kterou zaměstnavatel poskytl za prvních 14 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti. Je proto třeba nepřihlížet ani ke kalendářním dnům tohoto období.

K bodu 19

Jedná se o formulační zpřesnění.

K bodu 20

Sjednocují se podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství z nemocenského pojištění zahraničního zaměstnance s podmínkami nároku na tuto dávku z nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných.

K bodu 21

Délka podpůrní doby pojištěnce, kterým je v dané situaci manžel matky dítěte či otec dítěte, nemůže být ovlivňována, ve smyslu krácení, dobou výplaty peněžité pomoci v mateřství matce dítěte, a to až do konce šestého týdne věku dítěte.

K bodu 22

Stejně jako v případě překrývajících se nároků na výplatu ošetřovného (§ 40 odst. 4) se jednoznačně upravuje, že peněžité pomoc v mateřství se po dobu překrývajících se nároků na její výplatu vyplácí jen jednou.

K bodu 24

Reaguje se na zákon o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. Pro účely ošetřovného nelze za osamělého zaměstnance považovat zaměstnance, pokud žije v registrovaném partnerství.

K bodu 25

Text § 54 odst. 3 se dává do souladu s ustanovením § 79 odst.1 písm. c) zákona.

K bodu 26

Zavádí se legislativní zkratka, která již byla v dalších ustanoveních fakticky používána.

K bodům 27 a 28

Jedná se o legislativně-technické úpravy reagující na nové znění odstavce 3 v § 56 (bod 29).

K bodu 29

Navrhuje se, aby se změnou pobytu v době dočasné pracovní neschopnosti vždy vyslovil souhlas ošetřující lékař. Podle platného znění § 56 odst. 3 si může pojištěnec měnit v době trvání dočasné pracovní neschopnosti místo pobytu na dobu nepřesahující 3 dny bez souhlasu lékaře. Tato úprava nerespektuje, že lékař stanovuje režim dočasně práce neschopného, který je pojištěnec povinen dodržovat. Změnou pobytu bez souhlasu lékaře podle dosavadní úpravy může dojít k tomu, že pojištěnec sice nedodrží stanovený režim dočasně práce neschopného, ale nemůže být potrestán, protože o změně pobytu si mohl rozhodnout sám.

K bodu 30

Jedná se o legislativně-technické úpravy navazující na změnu provedenou v bodě 26.

K bodu 31

Reaguje se na legislativní zkratku zavedenou v bodě 26.

K bodu 32

Důvodem k ukončení dočasné pracovní neschopnosti může být rovněž skutečnost, že pojištěnec po opravě nebo opatření nové ortopedické nebo kompenzační pomůcky může plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání.

K bodu 33

Návrh na změnu tohoto ustanovení je motivován snahou zabránit zbytečnému prodlužování doby trvání dočasné pracovní neschopnosti a docílit toho, aby ošetřující lékař neprodleně konal.

K bodům 34 a 37

Jedná se o legislativní zpřesnění.

K bodu 35

Návrh postihuje skutečnost, že ošetřující lékař se nejdříve musí zabývat obnovením pracovní schopnosti pojištěnce a teprve v druhém kroku stabilizací zdravotního stavu.

Vzhledem k tomu, že stabilizace zdravotního stavu má podle § 55 odst. 1 písm. a) a podle § 59 odst. 1 písm. b) vazbu i na uplynutí alespoň 180 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti, navrhuje se promítnout tuto skutečnost také do ust. § 61.

K bodům 38, 40 a 46

Stávající věcné řešení postihovalo pouze situace opravy ortopedické nebo kompenzační pomůcky, a proto se rozšiřuje i o situaci, kdy si musí pojištěnec pořídit novou ortopedickou nebo kompenzační pomůcku.

K bodu 39

Jedná se o legislativně-technickou úpravu navazující na změnu provedenou v bodě 29.

K bodu 41

Jedná se o legislativní zpřesnění a dosažení souladu s dikcí § 57 odst. 1 písm. f).

K bodu 42

Ustanovení se upřesňuje, aby bylo dosaženo souladu s § 16 písm. b) a § 56 odst. 3.

K bodu 43

Doplňuje se oprávnění zaměstnavatele k provedení kontroly na dobu, po kterou je zaměstnanci vyplácen započitatelný příjem podle § 16 písm. b) zákona o nemocenském pojištění.

K bodu 44

Vypouští se legislativní zkratka, neboť byla již zavedena v bodě 25 (§ 54 odst. 3).

K bodu 45

Změna se navrhuje z důvodu docílení souladu věcného řešení s ustanovením § 64 odst. 1 písm. c), které stanoví obdobnou povinnost dočasně práce neschopnému pojištěnci ve vztahu k lékaři orgánu nemocenského pojištění.

K bodům 47 až 50 a 52

Text ustanovení se dává do souladu s ustanovením § 79 odst. 1 písm. c) zákona, které stanovuje ošetřujícímu lékaři zákaz rozhodovat ve věcech dočasné pracovní neschopnosti nebo potřeby ošetřování. Současně se zpřesňují povinnosti, které plní lékař orgánu nemocenského pojištění v tomto procesu a skutečnost, že nezasahuje do léčebného procesu. Upravuje se proto vymezení, jaké povinnosti za ošetřujícího lékaře plní orgán nemocenského pojištění a jeho lékař, a to zejména ve vztahu k vedení zdravotnické dokumentace, zabezpečení tiskopisů, povinností vůči zařízení závodní preventivní péče a orgánu nemocenského pojištění.

K bodu 51

Stávající právní úprava neřeší místní příslušnost OSSZ ve vztahu k nařízení karantény orgánem ochrany veřejného zdraví; proto se navrhuje její zakotvení ve vazbě na sídlo orgánu ochrany veřejného zdraví.

K bodu 53

Úprava se dává do souladu s ustanovením § 155, který v odst. 1 uvádí, že na udělení souhlasu orgánu nemocenského pojištění ve věcech dočasné pracovní neschopnosti podle § 56 odst. 3 a § 57 odst. 3 a 5 se nevztahuje správní řád. Protože nejde o rozhodování, nemůže být tato činnost uvedena v § 84 odst. 2.

K bodu 54

O přeplatku na nemocenském, který vznikne z důvodu zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu, bude OSSZ rozhodovat ve zkráceném řízení. Tento přeplatek bude uhrazován z doplateků uvedených důchodů (popř. i splátkami z běžných plateb těchto důchodů, pokud by doplatek takového důchodu na úhradu přeplatku nemocenského nepostačoval). OSSZ se ukládá povinnost vydat pojištěnci písemné oznámení o přeplatku na nemocenském, který vznikl z důvodu přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu za zpětnou dobu.

K bodu 55

S ohledem na povinnost uloženou zaměstnavatelům, kteří nejsou povinni se přihlásit do registru zaměstnavatelů, vést „zjednodušenou“ evidenci o zaměstnancích a oznamovat předepsaným způsobem ve stanovené lhůtě zahájení a skončení práce na území České republiky smluvního zaměstnance, se OSSZ dává oprávnění provést u takového zaměstnavatele kontrolu plnění jeho povinností v nemocenském pojištění. Ustanovení bude dopadat též na další právnické nebo fyzické osoby, jimž zákon ukládá povinnosti (jde zejm. o § 105 až 107).

K bodu 56

Doplňuje se oznamovací povinnost OSSZ pro situace, kdy smluvní zaměstnavatel oznámí včas, ale doloží pozdě, že smluvní zaměstnanec je povinně důchodově pojištěn ve státě sídla zahraničního zaměstnavatele. OSSZ, které provádějí nemocenské pojištění zaměstnanců, musí smluvnímu zaměstnavateli a smluvnímu zaměstnanci oznamovat i to, zda nemocenské pojištění v takovém případě u smluvního zaměstnance skončilo či nikoliv, popř. od kdy opět vzniká. Rovněž se doplňuje chybějící skutečnost, od níž plyne uvedená lhůta.

K bodu 57

Kompetence lékaře orgánu nemocenského pojištění pro rozhodování orgánu nemocenského pojištění podle § 84 odst. 2 písm. a) bod 10 je upravena v § 80 odst. 1. Proto se zde uvedená kompetence vypouští.

K bodu 58

Jedná se o legislativně-technickou úpravu navazující na změnu provedenou v bodě 57.

K bodu 59

Upřesňuje se výčet úkolů, které plní služební orgány.

K bodu 60

Ve vztahu k plnění lhůt pro oznamovací povinnosti včetně možnosti dohody o změně této lhůty není možné ke dni vyhotovení výzvy stanovit přesný počet zaměstnanců zaměstnavatele účastných pojištění. Proto se navrhuje počet těchto zaměstnanců vázat na jejich počet evidovaný v registru pojištěnců ke dni vyhotovení výzvy, to znamená bez těch zaměstnanců, u kterých ještě plyne zákonná či dohodnutá lhůta pro jejich oznámení.

K bodu 61

Jedná se o legislativní zpřesnění, které zahrnuje rovněž kontrolu posuzování potřeby ošetřování.

K bodu 62

Zákonem č. 214/2006 Sb., kterým byl novelizován živnostenský zákon a další zákony, bylo v zákoně č. 582/1991 Sb. osobám samostatně výdělečně činným, které provozují

samostatnou výdělečnou činnost na základě oprávnění podle živnostenského zákona, umožněno podat přihlášky k účasti na nemocenském pojištění na předepsaných tiskopisech a písemné odhlášky z účasti na nemocenském přímo na živnostenském úřadu. Tato úprava se ve vztahu k nemocenskému pojištění výslovně zakotvuje v zákoně č. 187/2006 Sb.

K bodům 63 a 64

Zaměstnavatel bude oznamovat nástup zaměstnance do zaměstnání jen u těch zaměstnanců, jejichž zaměstnání jim založí účast na nemocenském pojištění. Jediná výjimka platí v případě smluvních zaměstnanců. Zaměstnavatel, který zaměstnává smluvní zaměstnance, je povinen na předepsaném tiskopise oznámit okresní správě sociálního zabezpečení den zahájení výkonu práce smluvního zaměstnance na území České republiky i den skončení výkonu práce tohoto zaměstnance, a to i když výkon této práce nezakládá účast na nemocenském pojištění. Zároveň se doplňuje lhůta pro přihlašování zaměstnavatele do registru zaměstnavatelů.

K bodům 65 a 68

Podle § 95 je zaměstnavatel povinen vést evidenci o všech svých zaměstnancích, jestliže zaměstnává aspoň jednoho zaměstnance účastného nemocenského pojištění, tzn. je-li povinen být přihlášen v registru zaměstnavatelů; upřesňuje se, jaké údaje je tento zaměstnavatel povinen vést o těch zaměstnancích, kteří nejsou účastníci nemocenského pojištění. Není-li zaměstnavatel povinen být přihlášen do registru zaměstnavatelů, ale je zaměstnavatelem ve smyslu § 3 písm. b), nelze na něm požadovat vedení veškerých potřebných údajů pro provádění nemocenského pojištění jeho zaměstnanců. Uvádí se výčet potřebných údajů, které je třeba, aby uvedený zaměstnavatel vedl pro případné posuzování účasti zaměstnance na nemocenském pojištění při vzniklých sporech ohledně pojištění a placení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

K bodům 66 a 67

Doplnění § 95 vychází z podmínek účasti u zaměstnance na nemocenském pojištění, který má trvalé místo výkonu práce v cizině a smluvního zaměstnance.

K bodu 69

Bývalý zaměstnanec podle § 109 žádosti o dávky podává u zaměstnavatele, pokud zaměstnavatel nezanikl. V případě zániku zaměstnavatele je podává u OSSZ. Z toho důvodu se doplňuje povinnost i zaměstnavatelům, kteří nejsou vedeni v registru zaměstnavatelů, ale jsou zaměstnavatelem ve smyslu § 3 písm. b), popř. nejsou již ani takovým zaměstnavatelem, ale existují, plnit vůči bývalým zaměstnancům uvedené povinnosti, neboť též mají k dispozici potřebné údaje.

K bodu 70

Upřesňuje se v zájmu jednoznačnosti, že počet zaměstnanců se bude zjišťovat ve vztahu k těm zaměstnancům, kteří jsou evidováni v registru pojištěnců.

K bodu 71

Povinnosti uložené zaměstnavatelům v § 98 jsou povinni plnit též zaměstnavatelé, kteří nejsou vedeni v registru zaměstnavatelů.

K bodu 72

Jde o odstranění duplicitního věcného řešení s § 101 odst. 1 písm. j) s odkazem na § 84 odst. 2 písm. l).

K bodu 73

Jedná se o legislativně-technickou úpravu navazující na bod 68, jímž došlo ke vložení odstavců v § 95.

K bodu 74

Jedná se o legislativně-technickou úpravu navazující na bod 3.

K bodu 75

Pro odhlášení z dobrovolného nemocenského pojištění osoby samostatně výdělečně činné není třeba vyžadovat předepsaný tiskopis. Dostačující je, že tato osoba písemně projeví svou vůli toto pojištění ukončit.

K bodu 76

U zahraničního zaměstnance je účast na nemocenském pojištění dobrovolná. Zahraniční zaměstnanec není tudíž povinen prohlašovat, zda je účasten nemocenského pojištění ve státě, kde má sídlo jeho zahraniční zaměstnavatel.

K bodu 77

Jedná se o legislativně-technickou úpravu.

K bodu 78

Umožňuje se, aby OSSZ mohly vyplácet dávky prostřednictvím jednoho centrálního účtu, což přinese administrativní zjednodušení v platebním styku.

K bodu 79

Stejným způsobem, jakým věznicí rozdělí odměnu odsouzeného za vykonanou práci, bude rozdělena i nemocenské a peněžité pomoci v mateřství.

K bodům 80 až 83

Zákon o nemocenském pojištění upravuje institut zvláštního příjemce pro případy, kdy nemůže pojištěnec (popř. jeho zákonný zástupce) dávku přijímat. Vzhledem k tomu, že základní podmínkou realizace výplaty dávky je uplatnění nároku na její výplatu, je třeba pro případy, kdy pojištěnec je od okamžiku vzniku dočasné pracovní neschopnosti ve stavu, který vylučuje uplatňování nároku na výplatu dávky, „působnost“ zvláštního příjemce o toto oprávnění rozšířit. V řízení o dávkách nemocenského pojištění se navrhuje postavit zvláštního příjemce na roveň opatrovníkovi, jehož úloha ve správním řízení je obdobná.

K bodu 84

Orgány nemocenského pojištění jsou v rámci vzájemné součinnosti povinny na žádost poskytnout živnostenským úřadům, u nichž osoby samostatně výdělečně činné podaly přihlášku k účasti na nemocenském pojištění, potřebné údaje, a to její identifikační číslo a číslo účtu pro placení pojistného na nemocenské pojištění a údaj o výši pojistného na nemocenské pojištění.

K bodu 85

Do registru pojištěnců se doplňuje údaj o místě výkonu práce, je-li trvale v cizině a o tom, zda je zaměstnanec v místě výkonu práce povinně důchodově pojištěn, nezbytný pro posouzení účasti zaměstnance na nemocenském pojištění.

K bodu 86

Doplňuje se povinnost pojištěnce vrátit přeplatek na nemocenském pojištění, který vznikl z důvodu zpětného přiznání starobního nebo plného invalidního důchodu, také v případech, kdy ke vzniku přeplatku došlo i z dalších uvedených důvodů.

K bodu 87

Navržené řešení do určité míry prolamuje obecnou konstrukci odpovědnosti zavedenou v § 124, podle níž za přeplatek na dávce odpovídá vždy ten, kdo jej zavinil. Předpokladem je, že pokud pojištěnec obdržel dávku nemocenského pojištění, která je přeplatkem, a tento přeplatek nezavinil (a to ani nedostatkem dobré víry podle § 124 odst. 1), přesto obdržel dávku nemocenského pojištění, která mu objektivně nenáležela. Není proto důvodné, aby si mohl tyto neoprávněně vyplacené finanční prostředky ponechat a za stejné časové období pak obdržet jinou, po právu vyplacenou dávku nemocenského pojištění v plné výši. To, že podle schválené právní úpravy by přeplatek na dávce v takovém případě uhradil orgánu nemocenského pojištění subjekt, který přeplatek svým jednáním zavinil (např. zaměstnavatel poskytnuvší chybné podklady), na skutečnosti, že pojištěnec obdržel finanční prostředky, jež mu objektivně nenáležejí, nic nemění.

K bodu 88

Legislativně-technická úprava navazující na bod 82.

K bodu 89

Legislativně-technická úprava; text § 138 odst.1 písm. m) se dává do souladu s ustanovením § 79 odst. 1 písm. c) zákona.

K bodům 90 a 91

Rozšiřuje se výčet správních deliktů o další ustanovení za nesplnění povinností, které jsou uloženy ošetřujícímu lékaři a zdravotnickému zařízení.

K bodu 92

Výše pokuty se stanovuje ve vztahu k nově doplněným deliktům s ohledem na závažnost správního deliktu.

K bodům 93 a 94

Jedná se o legislativně-technické úpravy spočívající ve sjednocení terminologie.

K bodu 95

Upravuje se zúčtovávání přeplatků na nemocenském, které vzniknou z důvodu zpětného přiznání plného invalidního důchodu nebo starobního důchodu, s doplatkem těchto důchodů. O přeplatku na nemocenském z tohoto důvodu bude proto OSSZ rozhodovat ve zkráceném řízení.

O zúčtování dávky nemocenského pojištění provedené podle § 124 odst. 8 se navrhuje rozhodovat formou zkráceného řízení. Navržená úprava vychází z toho, že zúčtovat ve smyslu

§ 124 odst. 8 je možno přelatek na dávce nemocenského pojištění, tj. plnění, o němž bylo v „klasickém“ správním řízení rozhodnuto, že je přeplatkem, a to včetně konstatování zavinění jeho vzniku. Teprve po ukončení řízení o přeplatku (a po případném vyčerpání všech řádných opravných prostředků) bude možno přistoupit k samotnému zúčtování tohoto přeplatku s vyplácenou dávkou. Z tohoto důvodu se navrhuje řízení o samotném zúčtování provést formou zkráceného řízení (jedná se již pouze o samotný zápočet částek) s tím, o provedení zúčtování bude pojištěnec informován v rámci písemného oznámení vydaného podle § 153 odst. 5 s tím, že pokud by s výsledkem nesouhlasil, má možnost vyvolat řízení o dávce podle § 153 odst. 6.

K bodu 96

Pojištěnec při plnění svých povinností v oblasti nemocenského pojištění oznamuje a dokládá orgánům nemocenského pojištění celou řadu údajů (např. v případě, kdy žádá o dávku nemocenského pojištění). Podle ustanovení § 6 odst. 2 věty třetí správního řádu je správní úřad povinen zajistit obstarání potřebných údajů pouze tehdy, pokud jej o to dotčená osoba požádá a pokud jde o evidenci, kterou správní orgán sám vede. Zatímco prvá z podmínek se ponechává (je věcí volby pojištěnce, zda se rozhodne opatřit si potřebné doklady sám, či zda se rozhodne požádat o jejich opatření orgán nemocenského pojištění), rozšiřuje se okruh příslušných evidencí na všechny evidence, do nichž mají orgány nemocenského pojištění dálkový přístup.

K bodu 97

Jedná se o legislativně-technickou úpravu navazující na bod 62.

K bodu 98

V návaznosti na zákon č. 258/2000 Sb. se do okruhu skutečností kladených naroveň karanténě doplňuje též izolace, která má obdobný charakter jako mimořádná opatření při epidemii.

K bodu 99

Upravuje se kompetence ČSSZ při vydávání tiskopisů používaných osobami samostatně výdělečně činnými; tyto tiskopisy podle živnostenského zákona vydává Ministerstvo průmyslu a obchodu.

K bodu 100

Doba školního roku 2008/2009 „neúspěšného studia“ se od 1. ledna 2009 do doby potřebných 270 kalendářních dnů pojištění nezapočítává. Započte se však doba neúspěšného studia do 31. prosince 2008, pokud byla nemocensky pojištěna podle předpisů účinných před 1. lednem 2009. Naopak v situaci úspěšného studia, které však nezakládalo účast na nemocenském pojištění podle „starých“ předpisů, se nezapočte doba studia do 31. prosince 2008, ale započte se doba „úspěšného“ studia od 1. ledna 2009.

Posuzování nároku na peněžitou pomoc v mateřství, stejně jako výpočet této dávky ze zaniklého nemocenského pojištění studentů a žáků, se bude řídit právní úpravou platnou v době „nástupu“ na peněžitou pomoc v mateřství, tzn. zákonem č. 187/2006 Sb. Je proto třeba namísto denní výše dávky určit denní vyměřovací základ.

K bodu 101

Vzhledem k tomu, že na základě změn, které v nemocenském pojištění přinesl zákon č. 261/2007 Sb. s účinností od 1. ledna 2008, nebude již od tohoto data náležet uchazečům o zaměstnání peněžité pomoci v mateřství, se vypouští překonané ustanovení § 177 odst. 2.

K bodu 102

S ohledem na změnu jedné z podmínek účasti na nemocenském pojištění zaměstnance s místem výkonu práce trvale v cizině se doplňuje chybějící oznamovací povinnost o zániku nemocenského pojištění zaměstnanců, kteří mají místo trvalého výkonu práce v cizině a pracují tam pro zaměstnavatele se sídlem na území České republiky. Jejich nemocenské pojištění končí ze zákona dnem 31. prosince 2008, jestliže nesplňují podmínky pro účast na pojištění stanovené v § 6 odst. 1 písm. a) bod 2.

K bodu 103

Prodlužuje se (jinak osmidenní) lhůta pro oznamování přerušení nemocenského pojištění.

K bodu 104

Podle současného znění ustanovení § 195 platí, že nárok na regresní náhradu vzniká, pokud za účinnosti nové právní úpravy nastala sociální událost, z jejíhož titulu byla dávka poskytnuta. V některých případech však může dojít k tomu, že mezi zaviněným protiprávním jednáním a vznikem sociální události může být určitý časový interval (např. několik dnů). Pro situace, kdy do tohoto intervalu připadne den nabytí účinnosti zákona o nemocenském pojištění, je nutno vyjít ze zásady, že na toho, kdo způsobil vznik sociální události svým zaviněným protiprávním jednáním, mohou důsledky jeho jednání dopadnout jen tehdy, pokud tyto důsledky obsahovala právní úprava účinná v době tohoto jednání. V tomto směru se úprava vzniku nároku na regresní náhradu v přechodném období upřesňuje.

K části druhé

K čl. II

K bodu 1

Legislativně-technická úprava; dosavadní poznámka pod čarou č. 4a odkazovala na § 27 odst. 4 zrušeného zákoníku práce, nová poznámka pod čarou odkazuje na účinné znění zákoníku práce. Dále se zrušují duplicitně označené poznámky pod čarou č. 60a, které jsou přitom nadbytečné.

K bodu 2

Postup uvedený v § 59 odst. 1 písm. k) zákona č. 187/2006 Sb. se promítá i do povinností ČSSZ v zákoně č. 582/1992 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

K bodům 3, 19, 29 a 52

Legislativně-technické úpravy spočívající ve sjednocení terminologie.

K bodu 4

Kompetenci k posuzování zdravotního stavu po uplynutí podpůrní doby upravuje přímo zákon o nemocenském pojištění v § 27 a § 84 odst. 3 písm. i), a proto se ustanovení jako duplicitní vypouští.

K bodům 5 a 8

Vzhledem k reorganizaci lékařské posudkové služby již nejde o lékaře OSSZ. Ustanovení § 8 odst. 3 a 8 se dávají do souladu s touto skutečností.

K bodu 6

Vypouští se překonaná úprava týkající se změněné pracovní schopnosti.

K bodu 7

Legislativně-technická oprava navazující na zákon č. 109/2006 Sb.

K bodu 9

Pro orgány Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva spravedlnosti se stanoví obdobná působnost jako pro Českou správu sociálního zabezpečení v bodě 2.

K bodům 10, 11 a 15

Reaguje se na v mezidobí schválenou novelu zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (zákon č. 214/2006 Sb.). Návrh právní úpravy týkající se podávání přihlášek k nemocenskému pojištění a odhlášek z nemocenského pojištění u živnostenského úřadu je obsažen v čl. I bodu 62.

K bodům 12 a 13

Kromě České správy sociálního zabezpečení mohou Ministerstvo vnitra požádat o přidělení rodného čísla fyzické osobě také okresní správy sociálního zabezpečení, a to za stejných podmínek jako Česká správa sociálního zabezpečení, neboť okresní správy sociálního zabezpečení jsou orgánem sociálního zabezpečení, který zpravidla jako první zjistí, že pojištěnec nemá přiděleno rodné číslo, a je pojištěnci nejbližší, což mu usnadní kontakt se státní správou při vyřizování nezbytných formalit spojených s žádostí o rodné číslo.

Zároveň se navrhuje rozšířit dosavadní vymezení okruhu fyzických osob, pro které mohou všechny správy sociálního zabezpečení žádat Ministerstvo vnitra o přidělení rodného čísla, tak, aby vyhovovalo potřebám provádění sociálního zabezpečení, tj., aby správy sociálního zabezpečení mohly žádat o přidělení rodného čísla i pro cizince, kteří se v České republice dlouhodobě zdržují. ČSSZ zaznamenává mnoho případů, kdy pojištěnec – cizinec, který je oprávněn si o rodné číslo požádat sám dle § 14 písm. d) bod 2 zákona o evidenci obyvatel, tak neučiní, přestože na to byl zaměstnavatelem, případně OSSZ, upozorněn, a doklady o jeho době pojištění tak nejsou opatřeny rodným číslem. Výslovně se uvádí, že jde o případy, kdy je výdejovým místem Ministerstvo vnitra, aby bylo zřejmé, že nelze žádat o přidělení rodného čísla fyzické osobě, které je rodné číslo přidělováno z moci úřední (tj. pro kterou není výdejovým místem rodného čísla Ministerstvo vnitra, ale matrika, zvláštní matrika nebo cizinecká policie).

OSSZ žádají o přidělení rodného čísla fyzické osobě stejným způsobem jako ČSSZ.

K bodu 14

V ustanovení § 12 dochází jednak k formálním úpravám, kdy se napravují předchozí legislativní pochybení, jednak k dílčím věcným úpravám. Zákonem č. 109/2006 Sb. bylo v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení v § 12 písmeno d) zrušeno a dosavadní písmena e) a f) označena jako písmena d) a e), přičemž § 12 v té době písmeno f) neměl. Zákonem č. 189/2006 Sb. se upravuje text § 12 písm. e) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a teprve tímto zákonem se doplňuje písmeno f). Zákon č. 109/2006 Sb. v popisované části nabyl účinnosti dnem 1. července 2006 a účinnost zákona

č. 189/2006 Sb. je odložena na 1. ledna 2009. Je proto třeba uvést § 12 do souladu, neboť podle stávajícího znění má fakticky pouze písmena a) až d), avšak zákonem č. 189/2006 Sb. se doplňuje za [neexistující písm. e)] písmeno f). Zároveň se navrhuje počet zaměstnanců vázat na jejich počet evidovaný ke dni vyhotovení výzvy, aby nemohlo docházet k pochybnostem, zda je možné kontrolu uskutečnit na OSSZ či nikoliv. Z důvodu větší přehlednosti se uvádí nové znění celého § 12.

K bodu 16

Legislativně-technická úprava; legislativní zkratka „věznice“ byla již zavedena v § 8 odst. 5.

K bodu 17

Upřesňuje se, že oznamovací povinnosti zaměstnavatelů se týkají nejen trvání nároku na dávku, nýbrž i nároku samého.

K bodu 18

Je odůvodněné, aby výzvu mohla učinit též Česká správa sociálního zabezpečení, což přispěje ke zrychlení řízení vedeného touto správou.

K bodu 20

Legislativně-technická úprava spočívající v úpravě poznámek pod čarou, které byly v zákoně uvedeny duplicitně.

K bodu 21

Upřesňuje se, že se jedná též o osoby pracující ve vazbě, u nichž úkoly zaměstnavatele bude plnit věznice.

K bodu 22

Navrhuje se zjednodušit oznamovací povinnost zaměstnavatelů, pokud jde o okruh osob účastných pouze důchodového pojištění. Zaměstnavatel bude povinen plnit oznamovací povinnost o takovém zaměstnanci až v okamžiku, kdy mu poprvé vznikne účast na důchodovém pojištění z výkonu takové činnosti, tj. dosáhne rozhodného příjmu, který je podmínkou pro vznik účasti pro tento případ. Pro účely kontroly je povinen v oznámení uvést rovněž den zahájení práce nebo činnosti uvedených osob. Vzhledem k tomu, že v průběhu výkonu takové činnosti může vzniknout a zaniknout účast na důchodovém pojištění několikrát a že není úmyslem zatěžovat tohoto zaměstnavatele oznamovací povinností při každém vzniku a zániku účasti na důchodovém pojištění, navrhuje se, aby zaměstnavatel hlásil o takovém zaměstnanci den skončení jeho práce (činnosti). Údaje o průběhu důchodového pojištění takového zaměstnance zjistí nositel pojištění z evidenčního listu důchodového pojištění. Zároveň je třeba analogicky sjednotit povinnosti zaměstnavatelů zaměstnávajících osoby, které jsou účastny nemocenského, a tím i důchodového pojištění (viz § 94 odst. 4 zákona č. 187/2006 Sb.), s povinnostmi zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají osoby, které jsou účastny pouze důchodového pojištění. Povinnost hlásit změny tím není dotčena.

Zatímco povinnost přihlásit se do registru zaměstnavatelů je pro zaměstnavatele, který zaměstnává zaměstnané osoby, obecně upravena v § 93 zákona č. 187/2006 Sb., kam systematicky patří, osoby uvedené v novelizačním bodu v § 36b odst. 2 nejsou účastny

nemocenského pojištění, takže adekvátní povinnosti je třeba zakotvit v zákoně č. 582/1991 Sb. Nutnost sdělit nezbytné údaje o zaměstnavateli OSSZ je dána skutečností, že v okamžiku, kdy poprvé vznikne jeho zaměstnanci, který spadá do okruhu osob účastných na důchodovém pojištění, fakticky účast na tomto pojištění, tj. v tom kalendářním měsíci, ve kterém mu byl poprvé zúčtován rozhodný příjem (§ 8 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění), se takový zaměstnavatel stává plátcem pojistného, který musí být evidován, jednoznačně identifikován a pro účely platby pojistného je mu přidělen variabilní symbol. Takového zaměstnavatele je důvodné evidovat až od vzniku povinnosti odvádět za svého zaměstnance pojistné na důchodové pojištění.

Zaměstnavatel zaměstnávající jen důchodově pojištěné osoby, kterému dosud nevznikla povinnost přihlásit se do registru zaměstnavatelů podle zákona o nemocenském pojištění, se do tohoto registru bude povinně přihlašovat, jakmile mu vznikne povinnost poprvé oznámit den vzniku účasti na důchodovém pojištění svého zaměstnance. Zařazením do registru zaměstnavatelů podle zákona o nemocenském pojištění takovému zaměstnavateli vznikne řada dalších s tím souvisejících povinností, které stanoví § 93 zákona o nemocenském pojištění, včetně povinností odhlásit se z registru. Navrhuje se proto plnění těchto povinností výslovně v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení neupravovat a odkázat na příslušné ustanovení zákona o nemocenském pojištění.

K bodu 23

Vzhledem k tomu, že v zákoně o důchodovém pojištění se navrhuje nahradit dobu pobírání dávek nemocenského pojištění dobou trvání sociální události, která jejich výplatu podmiňuje, je třeba zároveň upravit údaje, které je zaměstnavatel povinen evidovat pro účely důchodového pojištění. Z hlediska zaměstnavatele nejde o nové povinnosti, neboť obdobné údaje je povinen evidovat již pro účely nemocenského pojištění [viz § 95 písm. d) zákona o nemocenském pojištění]. Nadále nebude třeba pro účely důchodového pojištění evidovat údaje o náhradě mzdy při dočasné pracovní neschopnosti. Povinností zaměstnavatele nebude evidovat trvání sociální události po skončení zaměstnání. Tyto údaje evidují orgány nemocenského pojištění včetně výplaty dávek nemocenského pojištění a z jejich zdrojů budou nositelé důchodového pojištění tyto údaje čerpat při rozhodování o nároku na důchod.

K bodu 24

Stanovuje se nejzazší lhůta pro vyhotovení evidenčního listu v případech, kdy účast na pojištění skončila před 31. prosincem, neboť konečné vyúčtování příjmů není žádným právním předpisem definováno ani časově vymezeno a někteří zaměstnavatelé oddalují vyhotovení evidenčního listu až na konec kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém došlo ke skončení zaměstnání. Lhůta 31. leden kalendářního roku následujícího po roce, ve kterém před 31. prosincem došlo ke skončení zaměstnání, je dostatečná, aby do evidenčního listu mohli zaměstnavatelé doplnit i dodatečně zúčtované příjmy související s uzavřením kalendářního roku.

K bodu 25

V souvislosti s novým vymezením vyloučených dob v § 16 odst. 4 písm. a) zákona o důchodovém pojištění se upravuje znění § 38 odst. 4 písm. g) zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení do jeho podoby před úpravou podle zákona č. 189/2006 Sb. a zároveň se doplňuje vyloučená doba uvedená pod písm. j), tj. doby, za něž v případě uvedeném v § 11 odst. 2 větě páté (doba, po kterou podle pravomocného rozhodnutí soudu nadále trval právní vztah zakládající účast na pojištění, pokud podle tohoto rozhodnutí došlo k jeho skončení neplatně a pokud by jinak byla, kdyby nedošlo k neplatnému ukončení tohoto vztahu, splněna podmínka účasti na pojištění) nebyla náhrada mzdy, platu nebo jiného příjmu

započitatelného do vyměřovacího základu pro stanovení pojistného podle zvláštního zákona přiznána soudem.

K bodům 26, 28, 39, 40, 45 a 46

Legislativně-technické úpravy navazující na změny provedené zákonem č. 189/2006 Sb.

K bodu 27

Vzhledem k tomu, že s účinností od 1. ledna 2007 sepisují žádosti o důchod výhradně OSSZ, a nikoli již zaměstnavatelé, přizpůsobuje se této právní úpravě i předkládání evidenčního listu při úmrtí občana.

K bodu 30

S účinností od 1. ledna 2006 jsou orgány sociálního zabezpečení povinny na žádost občana jednou ročně vyhotovit informativní list, který mu poskytne přehled o dobách pojištění a za dobu od roku 1986 i o vyměřovacích základech a vyloučených dobách, které jsou v evidenci příslušného orgánu sociálního zabezpečení. Snahou občanů, kteří z informativního listu zjistí, že jim nějaká doba pojištění nebo vyměřovací základy či vyloučená doba chybí, je zaslat orgánu sociálního zabezpečení doklady prokazující uvedené skutečnosti a zároveň žádají o jejich promítnutí do informativního listu. Zákon dosud neupravuje povinnost orgánu sociálního zabezpečení doklady zaslané před zahájením řízení o důchod pojištěncem ukládat do své evidence a o údaje z nich získané doplňovat informativní list. Upravuje se proto postup orgánu sociálního zabezpečení v popisovaných případech. Výslovně se uvádí, že dodatečně prokazovaná doba se musí týkat období, které o dva roky předchází kalendářnímu roku, ve kterém se informativní list vyhotovuje, aby se zabránilo zbytečnému zatěžování orgánu sociálního zabezpečení doklady, které dostane zpravidla od zaměstnavatele žadatele, nebo je již v mezidobí dostal, ale do vyhotovení informativního listu je dosud nestihl zapracovat, a promítnutí je do něj až při příští žádosti občana. Doplnění informativního listu se bude provádět na žádost pojištěnce ve stanovené lhůtě. Vzhledem k tomu, že podle § 40a zákona č. 582/1991 Sb. se vykazují v informativním listu vyměřovací základy a vyloučená doba jen za dobu od roku 1986, bude se stejně postupovat i při vykazování dodatečně prokázaných vyměřovacích základů a vyloučené doby. Vykazování vyměřovacích základů a vyloučené doby před rokem 1986 by bylo nadbytečné.

Dále se upravuje postup orgánů sociálního zabezpečení v případech, kdy předložené doklady nejsou dostatečně průkazné. Orgán sociálního zabezpečení doplnění informativního listu neprovede, pokud doklad, který občan předloží, jednoznačně neprokazuje další dobu pojištění, vyměřovací základ nebo vyloučenou dobu dosud orgánem sociálního zabezpečení neevidovanou. Smyslem navrhovaného postupu není provádět šetření o sporných dobách pojištění či vyměřovacích základech řadu let před zahájením vlastního řízení o přiznání důchodu, ale pouze doplnit evidenci orgánu sociálního zabezpečení o doklady nesporně prokazující předmětné skutečnosti a údaje z nich vykázat na informativním listu. Proto v případech, kdy nebudou předloženy nesporné doklady, orgán sociálního zabezpečení je občanu vrátí a upozorní ho, že o dobách pojištění, vyměřovacích základech a vyloučených dobách, které těmito doklady prokazuje, rozhodne až v řízení o důchod, pokud je žadatel v rámci řízení předloží.

K bodu 31

OSVČ, která své pojištěné zaměstnání uplatní jako důvod vedlejší samostatné výdělečné činnosti pro účely placení záloh na pojistné na důchodové pojištění (v nižší výši, nebo jejich neplacení), bude povinna tuto skutečnost oznámit nejpozději na přehledu za

kalendářní rok, za který tento důvod vedlejší samostatné výdělečné činnosti uplatňuje. Zaměstnavatel je proto povinen takové potvrzení na žádost OSVČ nebo OSSZ vydat.

K bodu 32

Jde o reakci na změny navržené v zákoně o důchodovém pojištění, které se týkají skutečností, za kterých je výkon samostatné výdělečné činnosti považován za vedlejší.

K bodu 33

Je již překonána úprava, kdy OSVČ při zahájení (znovuzahájení) samostatné výdělečné činnosti nebyla účastna důchodového pojištění, a pokud se k němu dobrovolně přihlásila ve lhůtě stanovené pro podání oznámení o zahájení (znovuzahájení) samostatné výdělečné činnosti, nebyla již povinna vyplňovat a předkládat další předepsaný tiskopis o zahájení (znovuzahájení) samostatné výdělečné činnosti.

Podle platné právní úpravy je OSVČ v kalendářním roce vždy účastna důchodového pojištění ze samostatné výdělečné činnosti. Pouze v situaci, kdy uplatní důvod, pro který je její samostatná výdělečná činnost vedlejší, není účastna důchodového pojištění v kalendářním roce po dobu výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti, pokud v této době nedosáhne potřebné výše příjmu (po odpočtu výdajů). Uplatní-li OSVČ důvod vedlejší samostatné výdělečné činnosti a nevznikne jí za tuto dobu účast na důchodovém pojištění, má i nadále možnost přihlásit se k účasti na důchodovém pojištění za dobu vedlejší samostatné výdělečné činnosti dobrovolně, a to až do dne, kdy podává „Přehled“ za kalendářní rok, za který se k důchodovému pojištění přihlašuje.

K bodu 34

Jedná se o legislativně-technickou úpravu věcně navazující na zákon č. 261/2007 Sb.; napravuje se, že péče o osobu závislou na péči jiné osoby ve stupni I nebyla promítnuta do § 48 posledního odstavce.

K bodu 35

Reaguje se na jiné vymezení příjmů v § 10 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a na zavedení institutu opravného přehledu v § 15 odst. 2 a 3 zákona č. 589/1992 Sb.

K bodům 36 a 37

Reaguje se na v mezidobí schválenou novelu zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení provedenou zákonem č. 214/2006 Sb. a vzhledem k tomu, že došlo ke zrušení možnosti odhlásit se z důchodového pojištění OSVČ (viz zákon č. 134/1997 Sb.), je třeba dodatečně upravit i ustanovení § 48b.

Osoba uvedená v § 10a odst. 1 může hlášení podle § 48 odst. 1 písm. a) a přihlášku podle § 48b odst. 2 učinit u živnostenského úřadu na předepsaném tiskopisu.

K bodu 38

Navrhuje se, aby OSVČ nebyla povinna dokládat údaj o vedlejší samostatné výdělečné činnosti, které vede ČSSZ ve své evidenci, nebo je sice nevede, ale má možnost si je obstarat v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Zakládá se proto ČSSZ povinnost takové informace zveřejňovat.

K bodu 41

Vypouští se věta druhá, která je nadbytečná a zavádějící. Možnost zastoupení na základě plné moci je upravena ve správním řádu, není třeba ji v zákoně o organizaci a provádění sociálního zabezpečení opakovat.

K bodu 42

Upravuje se postup v případě, že žádost o důchod podává občan, který je umístěn ve věznici.

K bodu 43

Doplňují se plnění náležející podle zákoníku práce (§ 192 a § 194 zákona č. 262/2006).

K bodu 44

Legislativně-technická úprava navazující na zákon č. 181/2007 Sb.

K bodu 47

Zvýšení důchodu pro bezmocnost jako dávka důchodového zabezpečení byla zrušena již od 1. ledna 2007.

K bodu 48

V ustanovení § 104b odst. 2 písm. b) se doplňuje určování místní příslušnosti OSSZ v případě, že je několik míst výkonu samostatné výdělečné činnosti, a to analogicky podle s ustanovení § 7 písm. b), aby nedocházelo k situacím, kdy OSVČ bude mít rozdílnou příslušnost OSSZ z hlediska vedení evidence OSVČ a z hlediska vedení správního řízení.

K bodu 49

Ustanovení § 104c stanoví jako obecnou formu rozhodování ve věcech pojistného platební výměr, stanoví však rovněž okruh případů, kdy se rozhoduje „klasickým“ rozhodnutím. Tento okruh případů se v návaznosti na úpravu navrhovanou v § 22b odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, rozšiřuje též o případy, kdy se rozhoduje o zrušení pravděpodobné výše pojistného.

K bodům 50 a 51

Upravuje se možnost srážet přeplatek, který vznikne na nemocenském při zpětném přiznání plného invalidního důchodu, stejným způsobem jako v případě vzniku přeplatku na nemocenském při zpětném přiznání starobního důchodu, tj. z doplatku důchodu, resp. z jeho pravidelných měsíčních splátek. Aby šlo skutečně o zjednodušení agendy úhrady přeplatku na nemocenském v uvedených případech, provádí se zároveň změny v zákoně o nemocenském pojištění v tom smyslu, že o povinnosti uhradit přeplatek nebude vydáváno rozhodnutí orgánem nemocenského pojištění. Půjde o zkrácené řízení ve smyslu § 153 zákona o nemocenském pojištění s tím, že pojištěnec obdrží pouze písemné oznámení o výši přeplatku a způsobu jeho úhrady. Pokud s tím nebude souhlasit, bude mít možnost ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení písemného oznámení požádat OSSZ o vydání rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek na nemocenském, čímž by zahájil řízení o dávce (§ 153 odst. 6 zákona o nemocenském pojištění).

K bodu 53

Legislativně-technické zpřesnění navazující na bod 38.

K části třetí

K čl. III

K bodu 1

K zamezení výkladových nejasností se výslovně stanoví, že pojistné zaplacené zaměstnavatelem za zaměstnance (srov. bod 12 - § 8 odst. 1) se nebude zahrnovat do vyměřovacího základu, aby se neplatilo pojistné z pojistného.

K bodu 2

Výši vyměřovacího základu lze zjišťovat pouze u smluvního zaměstnavatele, který je na rozdíl od zahraničního zaměstnavatele povinen na žádost OSSZ sdělit jí veškeré potřebné údaje pro provádění nemocenského pojištění smluvního zaměstnance. Pro účely placení pojistného má smluvní zaměstnavatel podle § 23b odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb. postavení zaměstnavatele. Je tedy povinen správně stanovit výši vyměřovacího základu a umožnit kontrolu OSSZ ve věci odvodu pojistného.

K bodům 3 až 5

Podle současné úpravy se pro stanovení minimálního vyměřovacího základu vychází u OSVČ vedoucích daňovou evidenci z rozdílu mezi příjmy a výdaji u OSVČ vedoucích účetnictví ze základu daně. Pro účely daňové se u všech OSVČ vychází ze základu daně. Základem daně je vždy zisk (rozdíl mezi příjmy a výdaji). Při stanovení základu daně se vychází z příjmů a výdajů v daném zdaňovacím období. Pro placení daně je základem upravený základ daně. Úpravami základu daně se narovnává časový nesoulad mezi příjmy a výdaji v různých zdaňovacích obdobích.

Toto lze ukázat na příkladu dvou OSVČ, z nichž jedna vede daňovou evidenci a druhá účetnictví: OSVČ, která vede daňovou evidenci, vykazuje příjmy do toho kalendářního roku, v němž je obdržela, výdaje do toho roku, v němž příslušnou částku zaplatila. OSVČ, která vede účetnictví, a to podle zásady věcné a časové souvislosti, vykazuje příjmy do toho kalendářního roku, v němž je vyfakturovala, výdaje do toho roku, v němž měla příslušnou částku zaplatit. Obě OSVČ nakoupily materiál za 100 000 Kč v roce 2008, fakturu uhradí příští rok v únoru. Obě OSVČ prodaly výrobek za 120 000 Kč v prosinci, v prosinci vystavily fakturu, uhrazena byla v únoru. OSVČ, která vede daňovou evidenci, vykáže pro účely daňové i pojistného obě částky do roku 2009 (příjem 120 000 Kč, výdaje 100 000 Kč). OSVČ, která vede účetnictví, vykáže pro účely daňové i pojistného obě částky do roku 2008 (příjem 120 000 Kč, výdaje 100 000 Kč). Pokud by OSVČ, která vede daňovou evidenci, přecházela od 1. ledna 2009 na výdaje určené v procentech, je podle § 23 odst. 8 písm. b) bodu 2 zákona o daních z příjmů povinna upravit základ daně o pohledávky a závazky. Znamená to, že pro účely daňové bude v roce 2008 příjmem 120 000 Kč a výdajem 100 000 Kč. V základu daně za rok 2009 tyto částky nebudou. Podle současné úpravy v sociálním pojištění pohledávky a závazky nejsou příjmem a výdajem, proto nebudou zahrnuty do roku 2008, v roce 2009 nejsou součástí základu daně. Tyto částky z hlediska sociálního pojištění neexistují, ačkoliv jde o příjmy a výdaje ze samostatné výdělečné činnosti.

Navrženou úpravou se sníží administrativní náročnost u OSVČ. Základem pro odvod pojistného bude údaj, který uvedly v daňovém přiznání.

V § 5b odst. 1 je uvedeno, že za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se pro účely tohoto zákona považuje též příjem osoby samostatně výdělečně činné dosažený výkonem samostatné výdělečné činnosti, i když se tento příjem pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje za příjem ze závislé činnosti nebo ostatní příjem. Od účinnosti zákona se budou za příjmy OSVČ považovat pouze příjmy, které se podle zákona o daních považovaly za příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti. Vzhledem k tomu, že v minulosti nebyl jednoznačný názor na příjmy soudních znalců a tlumočnicků, tj. zda jde o příjmy ze závislé činnosti nebo ze samostatné výdělečné činnosti, bylo do ustanovení o vyměřovacím základu OSVČ doplněno, že za příjmy OSVČ se považují i příjmy zdaňované jako příjmy ze závislé činnosti, pokud byly dosaženy ze SVČ. V zákoně o všeobecném zdravotním pojištění obdobná změna nebyla provedena; za příjmy OSVČ se považují pouze příjmy, které se považují pro účely daňové za příjmy ze SVČ. Poněvadž i pro účely daňové jsou znalci a tlumočníci výslovně uvedeni ve výčtu OSVČ, odpadl důvod pro ponechání této odlišné úpravy od zdravotního pojištění.

K bodu 6

V § 5c větě první se upřesňuje, že částka čtvrtiny průměrné mzdy je částkou platnou v tom kalendářním roce, v němž se pojistné platí, tj. nikoliv v kalendářním měsíci, za který se pojistné platí.

K bodům 7 a 9

Jedná se o legislativně-technické úpravy navazující na bod 5.

K bodu 8

Navrhuje se zvýšit průměrný počet zaměstnanců pro možnost danou jejich zaměstnavateli zvolit si refundaci poloviny úhrnu náhrady mzdy, kterou vyplácí svým zaměstnancům za pracovní dny v období prvních 14 dnů trvání jejich dočasné pracovní neschopnosti.

K bodu 10

Ke zvyšování základní sazby pojistného na nemocenské pojištění pro zaměstnavatele, kteří mají možnost a zvolí si vyšší sazbu pojistného na nemocenské pojištění, nebude docházet s ohledem na celkové výdaje na dávky nemocenského pojištění, jak je uvedeno v § 7 odst. 2, ale s ohledem k výdajům na náhradu mzdy.

K bodům 11 a 12

V souvislosti s přijetím zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů došlo k rozšíření nepeněžních příjmů zaměstnance, které podléhají odvodu pojistného. Navrhuje se proto oproti současné úpravě, kdy v případech nepeněžních příjmů se odkládala u zaměstnance splatnost pojistného, zavést povinnost zaměstnavatele za zaměstnance zaplatit pojistné. Zároveň se zaměstnanci ukládá povinnost uhradit zaměstnavateli pojistné, které on za něj zaplatil. V neposlední řadě se navrhuje rozšířit, která peněžní plnění se pro účely odvodu pojistného považují za nepeněžní.

Doplňuje se chybějící úprava pro splatnost pojistného ze započitatelného příjmu nemocensky nebo jen důchodově pojištěného zaměstnance, u něhož účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění vznikla zpětně z důvodu, že po skončení zaměstnání či činnosti byl zúčtován započitatelný příjem, který se považuje pro účast na nemocenském pojištění a na důchodovém pojištění za dosažený v posledním měsíci takového zaměstnání či činnosti.

K bodu 13

S ohledem k úpravě v § 9 odst. 7 se doplňuje, kdy se náhrada mzdy považuje za přeplatek na pojistném. Úprava jeho vracení je obsahem § 17.

K bodu 14

Nemocenské pojištění osob ve vazbě, stejně jako osob ve výkonu trestu odnětí svobody zařazených do práce, provádí od 1. ledna 2009 Vězeňská služba České republiky. Jedná se o potřebné doplnění právní úpravy. Protože osoby ve vazbě vykonávají práci na základě některého z pracovněprávních vztahů uzavřeného podle zákoníku práce, zakládá se povinnost zaměstnavateli uhradit věznicí i náhradu mzdy za dobu dočasné pracovní neschopnosti.

K bodu 15

S ohledem na ustanovení § 11 zákona o důchodovém pojištění se navrhuje doplnit možnost členům představenstva nebo kontrolní komise družstva uhradit dlužné pojistné, aby jejich důchodově pojištěná činnost v družstvu mohla být považována za dobu pojištění. Jde o úpravu obdobnou úpravě platné např. pro společníky obchodních společností.

K bodu 16

Jestliže OSVČ je za daný kalendářní rok plátcem daně paušální částkou, její samostatná výdělečná činnost je vedlejší, rozdíl mezi pravděpodobnou výší příjmů a výdajů jí nezakládá účast na důchodovém pojištění v takovém roce, není důvod, aby v něm platila zálohy na pojistné. Navrhuje se proto zrušit povinnost takové OSVČ písemně žádat OSSZ, aby nemusela uведенé zálohy platit.

Navržená úprava odpovídá skutečnosti, že vedlejší samostatná výdělečná činnost z důvodu pojištěného zaměstnání OSVČ má stejný režim pro účely placení záloh na pojistné na důchodové pojištění, jako ostatní důvody, pro které je výkon samostatné výdělečné činnosti (SVČ) považován za vedlejší.

OSVČ se podle platné úpravy považuje pro placení záloh na důchodové pojištění za OSVČ vykonávající vedlejší SVČ od měsíce, v němž oznámila důvod pro zařazení mezi takové OSVČ. Navrhuje se, aby byla považována za OSVČ vykonávající vedlejší SVČ v době, v níž takovou činnost vykonávala, pokud oznámení důvodu sdělí ve stejné lhůtě, v níž tento důvod sděluje pro účely placení pojistného na důchodové pojištění, tj. současně s přehledem, a do konce kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, v němž byl podán přehled, tento důvod doloží, pokud bude povinna jej dokládat. Tak například byl-li OSVČ vykonávající hlavní SVČ přiznán starobní důchod od 1. února a v předchozím roce byla ve ztrátě, tak podle současné právní úpravy, když oznámí přiznání důchodu až v září, nemusí od září platit zálohy jako OSVČ vykonávající vedlejší SVČ. Podle navrhované úpravy nebude muset platit zálohy od února. Podmínkou bude, že na přehledu za kalendářní rok, v němž byl starobní důchod přiznán, uvede, od kdy byl tento důchod přiznán. Touto úpravou bude administrativní provádění jak pro OSVČ, tak i pro OSSZ jednodušší než dosud.

K bodu 17

Vzhledem k tomu, že podle § 5b odst. 1 vyměřovacím základem již nebude rozdíl mezi příjmy a výdaji, nýbrž dílčí základ daně, je tomu třeba přizpůsobit i postup při stanovení měsíčního vyměřovacího základu.

K bodu 18

Důvodem navržené změny je skutečnost, že zálohy na pojistné jsou splatné po uplynutí kalendářního měsíce, za který se platí. OSVČ je tedy známo v kalendářním měsíci, v němž přehled podala, zda v následujícím kalendářním měsíci do 20. dne je povinna platit zálohy na pojistné a v jaké výši. Takto stanovená minimální výše zálohy na pojistné platí až do měsíce, který předchází měsíci, v němž byl nebo měl být přehled podán v dalším kalendářním roce.

K bodu 19

Pro OSVČ, která je plátcem daně paušální částkou, se určuje způsob stanovení minimálního měsíčního vyměřovacího základu pro placení záloh na pojistné, a to stejně jako v návrhu na změnu § 13a odst. 7, kde je uvedeno, ve kterém případě neplatí zálohy na pojistné OSVČ, která je plátcem daně paušální částkou.

K bodu 20

Zjednodušení administrativy při snižování měsíčního vyměřovacího základu, kdy se dosavadní tříměsíční období prodlužuje na dobu až do podání přehledu, čímž odpadne opakování žádostí.

K bodu 21

Doplňuje se úprava pevné minimální výše měsíčního vyměřovacího základu pro placení záloh na pojistné u OSVČ, která je plátcem zálohy na pojistné z tohoto měsíčního vyměřovacího základu na přelomu kalendářních roků, aby – kdy ze zákona dochází od 1. ledna kalendářní roku k jejímu zvýšení – toto zvýšení neovlivňovalo po přechodnou dobu výši placených záloh na pojistné. Uvedená výše měsíčního vyměřovacího základu se tak nebude měnit např. ani u OSVČ, která zahájí samostatnou výdělečnou činnost v jednom kalendářním roce a v následujícím kalendářním roce podává přehled o svých příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti za kalendářní rok, v němž samostatnou výdělečnou činnost zahájila.

K bodům 22 a 26

Odstraňuje se výkladová nejasnost, co se rozumí určením měsíčního vyměřovacího základu, popřípadě měsíčního základu.

K bodu 23

Nemocenské pojištění OSVČ nenavazuje na povinnost platit zálohy na pojistné na důchodové pojištění.

K bodu 24

Doplňuje se úprava zaokrouhlování vypočteného měsíčního vyměřovacího základu.

K bodům 25 a 37

Navrhuje se změna splatnosti pojistného na dobrovolné nemocenské pojištění OSVČ a zahraničních zaměstnanců.

K bodu 27

Přeplatek pojistného na nemocenské pojištění se nevrací, popř. se nevrací v plné výši, má-li OSVČ vůči OSSZ splatné závazky. Přeplatek pojistného na nemocenské pojištění OSVČ musí být použit na splatné závazky OSVČ podle § 22a odst. 2, pokud OSVČ takové má. OSSZ je povinna o vrácení či nevrácení přeplatku pojistného na nemocenské pojištění uvědomit OSVČ, která má tak možnost vyjádřit nesouhlas, což pro OSSZ znamená zahájení řízení o pojistném. Skutečnost, že ust. § 84 odst. 2 písm. m) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ukládá OSSZ povinnost písemně informovat OSVČ o zániku nemocenského pojištění z důvodu nezaplacení pojistného na nemocenské pojištění, nemá vliv na další povinnost OSSZ sdělovat též skutečnosti z hlediska pojistného na nemocenské pojištění.

K bodu 28

Legislativně-technické upřesnění.

K bodům 29 a 30

Prodlužuje se lhůta k dokladování důvodu vedlejší samostatné výdělečné činnosti, který OSVČ v přehledu uvede.

K bodům 31 až 33

Nově se upravuje podávání přehledů v případě dodatečného zjištění změn ve vyměřovacím základu pro pojistné; pro tento přehled se z důvodu lepšího odlišení od přehledu podle odstavce 1 volí též výstižnější název „opravný přehled“. Navrhuje se, aby OSVČ byla povinna podat opravný přehled vždy v případě, kdy má na pojistném na důchodové pojištění za kalendářní rok zaplatit víc, než uvedla v „řádném“ přehledu. V opačném případě má možnost, nikoliv povinnost podat opravný přehled. Pokud poklesem základu (dílního základu) daně ze samostatné výdělečné činnosti za dobu vedlejší samostatné výdělečné činnosti zanikne osobě samostatně výdělečně činné její účast na důchodovém pojištění, umožňuje se jí dodatečně, tj. v den, kdy podává opravný přehled, dobrovolně se k tomuto pojištění přihlásit; pokud však opravný přehled nepodá ve stanovené lhůtě, vznikne jí dobrovolná účast na důchodovém pojištění ze zákona. Jestliže tedy opravný přehled v dané lhůtě OSVČ podá a dobrovolně se k důchodovému pojištění za předchozí rok nepřihlásí, účastna důchodového pojištění nebude a OSSZ případný přeplatek vrací podle § 17.

K bodu 34

Ustanovení se jako nepraktické zrušuje; na situace před rokem 2008 je pamatováno v přechodných ustanoveních (čl. IV bod 1).

K bodům 35 a 36

V oblasti plateb pojistného na důchodové pojištění osobami dobrovolně účastnými tohoto pojištění se navrhuje posílit prvek dobrovolnosti tím, že se umožní zaplatit toto pojistné i po podání žádosti o důchod, pro jehož nárok, ale často i výši, mají být doby tohoto pojištění zohledněny. Řeší se tak zejména situace, kdy žadatel o důchod zpravidla až po podání žádosti o přiznání důchodu, ale mnohdy až po vydání rozhodnutí zjistí, že nemá potřebnou dobu důchodového pojištění; nejčastěji se tyto situace vyskytují v řízeních o žádostech o plný nebo částečný invalidní důchod, popř. pozůstalostní důchody, i když výjimečně se tak může stát i u starobního důchodu. V povědomí veřejnosti totiž není dostatečně znám institut informativního osobního listu důchodového pojištění, nehledě na to, že řízení o jeho vydání v období před podáním žádosti o důchod by podání této žádosti (při

včasném zaplacení pojistného za současného právního stavu) zdrželo. Naopak není důvodné měnit ostatní lhůty limitující období, kdy lze pojistné platit, ani princip, že se k předmětné době přihlédne až po zaplacení pojistného. Navrhované řešení lze označit i jako posílení proklientského přístupu.

K bodu 38

Ustanovení § 14a odst. 2, které platí pro OSVČ, by mělo platit obdobně i pro zahraničního zaměstnance. Neumožnění zahraničnímu zaměstnanci platit pojistné dopředu, obdobně jako je umožněno OSVČ, by znamenalo zapracovat do programu odchylku, která by jej pouze komplikovala. Pokud by pojištěnec, který zaplatil pojistné dopředu, přestal být zahraničním zaměstnancem v době, za kterou bylo pojistné zapláceno, přeplatek OSSZ vrátí.

K bodům 39 až 44

Jedná se o legislativně-technická upřesnění.

K bodu 45

Podle ustanovení § 20 odst. 2 mj. platí, že penále se poprvé platí za kalendářní den, který bezprostředně následuje po dni splatnosti pojistného, a naposledy za den, ve kterém bylo dlužné pojistné zapláceno.

Plátce pojistného, který nesouhlasí s rozhodnutím ČSSZ, jímž platební výměr OSSZ potvrdila, může následně podat žalobu ke správnímu soudu (tj. krajskému soudu). Jeho rozsudek nabývá právní moci doručením účastníkům (§ 54 odst. 5 SŘS) a je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění, kterou soud ve výroku stanovil, popř. dnem jeho právní moci (§ 54 odst. 7 SŘS). Rozsudek správního soudu může účastník řízení napadnout mj. formou kasační stížnosti. Podle ustanovení § 107 SŘS platí, že kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele za stanovených podmínek přiznat.

Navrhuje se zamezení plynutí penále v situaci, kdy kasační stížnost podala ČSSZ, neboť její rozhodnutí bylo správním soudem zrušeno. Plátce pojistného se proto ode dne, kdy bylo zrušeno rozhodnutí ČSSZ, oprávněně domníval, že není povinen dlužné pojistné platit. Proto je logické, aby penále neplynulo po dobu od nabytí právní moci soudního rozhodnutí do podání kasační stížnosti a po dobu řízení o kasační stížnosti, která má povahu mimořádného opravného prostředku, a to bez ohledu na případný výsledek řízení o kasační stížnosti a na to, zda žalobce (ČSSZ) požádá o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Navrhuje se nepenalizovat dluh na pojistném až do 8 dnů po nabytí právní moci rozhodnutí NSS. Osm dnů je dostatečná doba, neboť plátce může počítat s možností, že NSS zruší rozhodnutí správního soudu. Pokud v této lhůtě plátce pojistné nezplatí, dnem nabytí právní moci rozhodnutí NSS začne penále nabíhat.

K bodům 46 a 47

Legislativně-technické úpravy, kdy se provádí správné systematické zařazení ustanovení o tom, kdo se považuje za plátce pojistného.

K bodu 48

Doplňuje se režim umístování plateb od OSVČ, které mají vůči OSSZ splatné závazky, a to tak, aby nedocházelo k zániku nemocenského pojištění OSVČ v situaci řádného placení pojistného na nemocenské pojištění.

K bodu 49

Doplňuje se úprava zaokrouhlování konstruovaného měsíčního příjmu.

K bodům 50 a 51

Podle platné úpravy zruší okresní správa sociálního zabezpečení své rozhodnutí o pravděpodobné výši pojistného v případě, kdy byl následně předložen přehled obsahující údaje potřebné pro kontrolu správnosti odvodu pojistného, který předkládá podle dosavadní úpravy

- organizace podle § 9 odst. 3 nebo věznice podle § 11 věty třetí,
- malá organizace podle § 10 věty čtvrté,
- osoba samostatně výdělečně činná podle § 15 odst. 1
- osoba samostatně výdělečně činná podle § 15 odst. 2, změnil-li se na základě dodatečného nebo opravného daňového priznání údaje, které uvedla dříve v přehledu podaném podle § 15 odst. 1.

Možnost zrušení rozhodnutí o pravděpodobné výši pojistného se nově navrhuje též pro případy, kdy

- zaměstnavatel dodatečně oznámí, že v období, za které byla pravděpodobná výše pojistného stanovena, nezaměstnával žádné zaměstnance,
- osoba samostatně výdělečně činná dodatečně oznámí, že samostatnou výdělečnou činnost v období, za které byla pravděpodobná výše pojistného stanovena, již nevykonávala.

V obou případech je třeba rozhodnutí o pravděpodobné výši pojistného za toto období zrušit, neboť v důsledku uvedených skutečností ani nevznikla za toto období povinnost platit pojistné na sociální zabezpečení.

Navrhuje se, aby okresní správa sociálního zabezpečení uvedené situace řešila formou rozhodnutí vydaného jako nové rozhodnutí podle § 101 správního řádu. Nelze použít řešení situace prostřednictvím institutu přezkumného řízení, neboť v přezkumném řízení se přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy, přičemž tento soulad se posuzuje podle právního stavu a skutkových okolností v době vydání rozhodnutí. Původní rozhodnutí o stanovení pravděpodobné výše pojistného však bylo v době jeho vydání v souladu s platnými předpisy, tento nesoulad nastal až později, neboť osoba samostatně výdělečně činná oznámila příslušnou skutečnost až po jeho vydání. Použít nelze ani institut obnovy řízení, neboť to lze obnovit mj. tehdy, pokud vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit. Tato podmínka však v řadě případů splněna není, neboť účastník řízení skutečnosti uplatnit mohl, avšak neučinil tak (typicky proto, že byl po dobu celého řízení nečinný a s orgány sociálního zabezpečení nekomunikoval).

K bodu 52

OSVČ nemůže být znevýhodněna z důvodu nové úpravy, kdy jí bude nemocenské náležet až od 15. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény).

K bodu 53

Poznámka pod čarou se zrušuje, neboť odkazovala na právní předpisy, které jsou již zrušeny.

K čl. IV

K bodu 1

Vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění za rok 2008 OSVČ stanoví podle právní úpravy účinné ke dni 31. prosince 2008.

K bodu 2

OSVČ se od 1. ledna 2009 ponechává po přechodnou dobu stávající úprava pro placení záloh na pojistné na důchodové pojištění, tj. placení těchto záloh v nižší výši, popř. jejich neplacení z důvodu vedlejší samostatné výdělečné činnosti (takovým důvodem je OSVČ uplatněné zaměstnání zakládající nemocenské pojištění s potřebnou výší příjmu v roce 2007, 2008 nebo z důvodu trvání vazby či výkonu trestu odnětí svobody), a to po dobu uvedenou v přechodném ustanovení.

V případě, kdy však OSVČ zahájí či znovu zahájí samostatnou výdělečnou činnost po 31. prosinci 2008, platí pro placení záloh na pojistné na důchodové pojištění navržená úprava.

K bodu 3

Za rok 2008 podává OSVČ přehled o příjmech a výdajích podle právní úpravy účinné ke dni 31. prosince 2008.

K bodu 4

Zákonem č. 189/2006 Sb. (čl. XXXIV) nejsou uvedené odměny u OSVČ dosud účastných důchodového pojištění jen na základě svého prohlášení započitatelné pro posouzení účasti na důchodovém pojištění z vedlejší samostatné výdělečné činnosti. S ohledem na změnu definice příjmů OSVČ ze samostatné výdělečné činnosti je třeba i v přechodném ustanovení pro účely pojistného upravit, že uvedené odměny při splnění stanovených podmínek nevstupují od 1. ledna 2009 do vyměřovacího základu OSVČ pro placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

K části čtvrté

K čl. V

K bodům 1, 15 a 20

Důsledkem změn v provádění nemocenského pojištění je mj. to, že zaměstnavatelé nebudou vyplácet dávky nemocenského pojištění a nebudou tudíž znát potřebné údaje pro správné posouzení doby pojištění a vyloučených dob při vyhotovování evidenčních listů důchodového pojištění, které jsou hlavním dokladem k prokázání budoucích nároků pojištěnce vykonávajícího „závislou“ činnost. Navrhuje se proto nahradit pobírání dávek nemocenského pojištění trváním sociální události (kterou zaměstnavatel již podle platné právní úpravy eviduje minimálně pro účely nemocenského pojištění), která podmiňuje nárok na tyto dávky, a zároveň zjednodušit hmotněprávní úpravu. Tento návrh se promítne do okruhu osob účastných důchodového pojištění z titulu dnešního pobírání dávek nemocenského pojištění nahrazujících ušlý příjem po skončení výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož jsou tyto dávky vypláceny (novelizační bod 1), do stanovení, za jakých podmínek se považuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyl dosažen příjem započitatelný do vyměřovacího základu pro pojistné, za dobu pojištění (novelizační bod 15), tj. pro tento případ se bude trvání sociální situace považovat za omluvný důvod, a do

stanovení vyloučených dob, které jsou vymezeny stávajícím pobíráním dávek nemocenského pojištění (novelizační bod 20).

Doba pobírání nemocenského se nahrazuje dobou trvání dočasné pracovní neschopnosti (dále jen „DPN“), neboť podpůrná doba pro nemocenské se v zásadě kryje s dobou trvání DPN od jejího 15. kalendářního dne, a dobou nařízené karantény. Pokud jde o náhradu mzdy (platu) při DPN, tam již současná platná, avšak dosud neúčinná právní úprava považuje za dobu pobírání náhrady mzdy při DPN dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti, nejvýše však v rozsahu prvních 14 kalendářních dnů DPN. Tímto návrhem dojde ke sjednocení a pro účely důchodového pojištění tak bude rozhodné trvání DPN jako takové. Výjimkou však bude DPN, kterou si pojištěnec přivodil úmyslně, neboť po dobu takové DPN nemocenské nenáleží, a není tudíž důvodné takovou dobu zohledňovat pro účely důchodového pojištění. Pro potřeby účasti na důchodovém pojištění se výslovně uvádí, že DPN musí vzniknout nejpozději v poslední den ochranné lhůty podle zákona o nemocenském pojištění. Smyslem tohoto upřesnění je předejít situacím, kdy ošetřující lékař uzná DPN po uplynutí ochranné doby, např. proto, že mu pacient poskytl mylnou informaci. V takovém případě by se doba trvání DPN pro účely důchodového pojištění nijak nezohledňovala.

Doba pobírání ošetřovného se nahrazuje podpůrná dobou pro tuto dávku stanovenou zákonem o nemocenském pojištění, která činí nejvýše prvních 9 kalendářních dnů a ve specifických případech nejvýše prvních 16 kalendářních dnů od počátku potřeby ošetřování. Výslovně se přitom vylučuje ta kategorie pojištěnců, která nemá ze zákona o nemocenském pojištění na ošetřovné nárok (viz § 39 odst. 5 ZNP – např. příslušníci, zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti, domácí zaměstnanci, dobrovolní pracovníci pečovatelské služby, a další).

Dobu pobírání peněžité pomoci v mateřství, resp. peněžité pomoci není třeba nahrazovat v plném rozsahu, neboť důvodem poskytování této dávky a čerpání mateřské, popř. rodičovské dovolené, je péče o dítě a u ženy, která dítě porodila, ještě krátký časový úsek před porodem. Doba péče o dítě ve věku do čtyř let je současně náhradní dobou pojištění, která se vylučuje pro stanovení osobního vyměřovacího základu. Vzhledem k tomu, že uvedenou náhradní dobu pojištění lze hodnotit nejdříve ode dne narození dítěte, kdežto peněžitou pomoc v mateřství lze čerpat již před porodem, nejvýše od počátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu, bude se zohledňovat pouze úsek před očekávaným dnem porodu, a to jako doba, po kterou zaměstnankyně nepracovala z důvodů těhotenství, nejdříve však od začátku osmého týdne před očekávaným dnem porodu do dne, který bezprostředně předcházela dni porodu. Doba péče o dítě od jeho narození je kryta náhradní dobou pojištění, která je zároveň vyloučenou dobou [§ 16 odst. 4 písm. e)]. V praxi se při hodnocení doby péče o dítě do čtyř let věku postupuje tak, že se zohlední údaje z evidenčního listu, pokud byla pečující osoba v době péče o dítě zaměstnána, tj. započte se doba pobírání peněžité pomoci v mateřství, zatímco chybějící doba, tedy doba péče nepokrytá dobou pobírání dávky nemocenského pojištění, se pokryje náhradní dobou pojištění, kterou je péče o dítě do čtyř let věku prokázána čestným prohlášením pečující osoby podaným zároveň s žádostí o důchod, a která je zároveň vyloučenou dobou.

K bodu 2

Jde o legislativně-technickou úpravu. Zrušuje se poznámka pod čarou odkazující na starý zákon o nemocenském pojištění a nahrazuje se odkazem na zákon nový.

K bodu 3

Úprava souvisí s návrhem uvedeným v čl. I bodu 3. Dle uvedeného bodu bude stejně vymezený okruh osob, jaký je uveden v § 8 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 189/2006 Sb., účasten nemocenského pojištění jen tehdy, pokud tyto osoby nebudou povinně důchodově pojištěny v cizině, tj. bude pro ně platit stejná podmínka, kterou upravuje § 8 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění ve znění zákona č. 189/2006 Sb. pro účast těchto osob na důchodovém pojištění. Budou-li tyto osoby splňovat podmínky pro účast na českém nemocenském pojištění, budou zároveň splňovat podmínky účasti na českém důchodovém pojištění. Pro takové osoby pak není důvodné, aby byla „příjmová podmínka“ účasti stanovena pro účast na důchodovém pojištění odchylně od této podmínky stanovené pro účast na nemocenském pojištění, a odstavec 3 zmíněného ustanovení se tak stává nadbytečným. Budou-li tyto osoby účastny českého nemocenského pojištění, pak budou zároveň účastny českého důchodového pojištění (viz § 8 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění).

K bodům 4, 9 až 11

Podle platné právní úpravy je u OSVČ její pojištěné zaměstnání s potřebnou výší dosaženého příjmu (tj. dvanáctinásobku minimální měsíční mzdy platné k 1. lednu kalendářního roku, za který se účast na důchodovém pojištění OSVČ posuzuje) důvodem vedlejší samostatné výdělečné činnosti, jestliže OSVČ tento důvod uplatní a doloží nejpozději spolu s přehledem za kalendářní rok, za který se posuzuje účast na důchodovém pojištění OSVČ. Přitom je nerozhodné, zda v kalendářním roce, za který se účast OSVČ na důchodovém pojištění posuzuje, bylo takové zaměstnání vykonáváno vedle samostatné výdělečné činnosti, či před jejím zahájením, nebo po jejím skončení. Ostatní důvody, pro které je samostatná výdělečná činnost považována za vedlejší, jako např. nárok na výplatu částečného invalidního důchodu, však musí trvat souběžně s výkonem samostatné výdělečné činnosti. Nově se vyžaduje i u pojištěného zaměstnání, stejně jako u ostatních důvodů, jeho trvání souběžně s výkonem samostatné výdělečné činnosti. Tím se zároveň opouští sledování příjmu z pojištěného zaměstnání OSVČ. Příjem pro účast na nemocenském pojištění ze zaměstnání od 1. ledna 2009 má činit aspoň 2 000 Kč měsíčně, a jde-li o zaměstnání zakládající účast jen na důchodovém pojištění, aspoň jednu čtvrtinu průměrné mzdy v národním hospodářství, což je v roce 2008 částka 5 390 Kč měsíčně. Zároveň se provádějí související-legislativně technické úpravy (body 9 až 11).

K bodu 5

Doplňuje se okruh skutečností, které odůvodňují považovat samostatnou výdělečnou činnost za vedlejší; uvedené dávky nemocenského pojištění mají vzhledem k vazbě na dítě obdobný dopad jako pobírání rodičovského příspěvku.

K bodům 6 a 7

Jedná se o legislativně-technické úpravy.

K bodu 8

Nadále se nepovažuje za důvodné zohledňovat dobu vazby a výkonu trestu odnětí svobody pro účely vedlejší samostatné výdělečné činnosti. Zároveň se provádějí související legislativně technické úpravy.

K bodu 12

Prodlužuje se lhůta pro doložení skutečností pro účely posouzení samostatné výdělečné činnosti jako vedlejší a provádí se legislativně technická úprava související s novelizačním bodem 8.

K bodům 13 a 14

Navrhované změny souvisejí se změnou definice vyměřovacího základu OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění (čl. III bod 3), kterým bude daňový základ; stanoví se proto, že za příjem ze samostatné výdělečné činnosti se bude považovat tento základ, aby bylo používáno stejného vymezení příjmů pro účely pojistného a pro účast na důchodovém pojištění.

K bodu 16

Ustanovení se upřesňuje vzhledem k tomu, že družstvo není podle obchodního zákoníku obchodní společností, přičemž i v družstvu mohou působit osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) a f) zákona o důchodovém pojištění.

K bodu 17

Pro zaměstnance v pracovním poměru, zaměstnance činné na základě dohody o pracovní činnosti anebo společníky a jednatele s. r. o. a komanditisty komanditní společnosti, kteří mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro společnost práci, za kterou jsou touto společností odměňováni, a členy družstva, kteří vykonávají činnost v orgánech družstva mimo pracovněprávní vztah za odměnu, jejíž výše je předem určena, nejde-li o výkon práce pro družstvo, podle současné právní úpravy platí, že pokud je jejich zaměstnavatelem obchodní společnost, která dluží pojistné, a vyjmenované osoby jsou současně společníky této společnosti nebo členy jejího statutárního orgánu nebo dozorčí rady, pak se u těchto osob nepovažuje za dobu pojištění kalendářní měsíc, za který jejich zaměstnavatel neodvedl pojistné, které byl povinen odvést. Ani vyměřovací základ za takový kalendářní měsíc se u této skupiny osob nehodnotí, dokud není dlužné pojistné uhrazeno. Uvedené kalendářní měsíce se považují za dobu pojištění, bylo-li dlužné pojištění doplaceno do tří let ode dne splatnosti tohoto pojistného. Výdělek za tyto měsíce se považuje za vyměřovací základ až ode dne doplacení pojistného.

Obchodní společnost však většinou dlužné pojistné neuhradí naráz, ale začne od určitého data řádně platit pojistné, které se používá v souladu s § 22a zákona o pojistném nejprve na úhradu dlužných částek.

V případě, že již byl uvedeným osobám přiznán důchod, avšak bez zápočtu kalendářních měsíců, za které obchodní společnost neodvedla pojistné, a bez zápočtu vyměřovacích základů za tyto měsíce, a obchodní společnost začne řádně platit pojistné, které se přesouvá na úhradu dlužných částek, dojde k situaci, že po každé platbě pojistného přesunutého na úhradu dluhu je třeba přepočítat důchod a započíst pro výši jeho procentní výměry nově získanou dobu pojištění (jeden kalendářní měsíc) a vyměřovací základ za tento měsíc. Takový zápočet ovlivní výši procentní výměry jen nepatrně (jde o částky v jednotkách Kč), avšak přepočet důchodu je třeba provést několikrát v roce. Takový postup je neúměrně administrativně náročný zejména s přihlédnutím k nepatrnému efektu. Navrhuje se proto frekvenci těchto úprav „zpomalit“ tím, že se budou zohledňovat až úhrady za ucelený kalendářní rok rozhodné doby a dále rovněž úhrada pojistného za část kalendářního roku, jestliže došlo k úhradě dluhu za poslední kalendářní měsíc před datem přiznání důchodu, za který obchodní společnost dlužila pojistné (např. starobní důchod byl přiznán od 1. května kalendářního roku, pro výpočet důchodu nebyly použity měsíce leden až duben téhož kalendářního roku, protože obchodní společnost dlužila pojistné; tuto dobu bude možné zhodnotit nejdříve od data zaplacení pojistného za měsíc duben daného kalendářního roku, v tomto případě proto není třeba se zápočtem doby pojištění čekat na uhrazení dluhu za měsíc

prosinec daného kalendářního roku). Slovem „nejdříve“ se vyjadřuje i podstata § 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

K bodu 18

Jde o legislativní zpřesnění s cílem odstranit výkladovou nejasnost vzniklou připojením věty páté (zákonem č. 24/2006 Sb.; nyní věty šesté – viz novelizační bod 17), zda má její část za středníkem povahu univerzální (s myšlenkou „předpis následující mění předpis předchozí“) nebo zda ustanovení vět třetí a čtvrté mají povahu předpisu zvláštního pro tam popsané situace a věta pátá rovnocennou povahu předpisu zvláštního, ovšem pouze pro situace popsané v ní. K odstranění těchto pochybností se proto navrhuje legislativní zpřesnění.

K bodu 19

Ustanovení je nadbytečné vzhledem k novelizačnímu bodu 15.

K bodu 21

Reakce na novelizační bod 17, kterým se do § 11 odst. 2 doplňuje nová věta za větu čtvrtou.

K bodu 22

Pro účely zvýšení procentní výměry starobního důchodu není důvodné ani nadále považovat doby, které nahrazují pobírání dávek nemocenského pojištění, za výkon výdělečné činnosti.

K bodu 23

Podle § 65 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, ve znění zákona č. 189/2006 Sb., výplata plného invalidního a částečného invalidního důchodu nenáleží po dobu poskytování nemocenského přiznaného na podkladě nemocenského pojištění z doby před vznikem nároku na výplatu důchodu. To znamená, že pokud by byly tyto důchody přiznány v době prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti, za které nenáleží nemocenské, ale náhrada mzdy při DPN, bude výplata takového důchodu náležet za dobu od jeho přiznání do 14. dne DPN včetně a dále až po skončení poskytování nemocenského, což je jednak komplikované pro provádění, jednak jde o nesystémové řešení, protože při výplatě náhrady mzdy nebo sníženého platu (odměny) by náležela zároveň výplata důchodu, kdežto při poskytování nemocenského nikoli.

Stanoví se proto, že výplata plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu, pokud plná invalidita nebo částečná invalidity vznikne v průběhu dočasné pracovní neschopnosti (karantény), náleží až po ukončení výplaty náhrady mzdy nebo sníženého platu (snížené odměny) při dočasné pracovní neschopnosti nebo po ukončení výplaty nemocenského. Není přitom rozhodné, zda v průběhu takové výplaty dojde k odnětí náhrady mzdy nebo nemocenského na určitou dobu v důsledku porušení režimu dočasné práce

neschopného pojištěnce. I tyto časové úseky (které budou výjimečné) se budou považovat za dobu pobírání uvedených dávek.

K bodu 24

Ustanovení § 82a (doplněné do zákona o důchodovém pojištění na základě pozměňovacího návrhu), které upravuje nové stanovení výše vdovského důchodu vypláceného (nebo nevypláceného) v souběhu s přímým důchodem vdovy v případech, kdy výše vdovského důchodu byla – kromě krácení pro souběh s přímým důchodem – dále omezena, popř. výplata nebyla vůbec prováděna, protože úhrn obou důchodů přesahoval příslušnou nejvyšší výměru souběhu důchodů platnou podle předpisů účinných před 1. lednem 1996, neobsahuje obdobnou úpravu pro souběh vdoveckého důchodu s přímým důchodem vdovce.

Přestože počet takto omezených výší nebo nevyplácených vdoveckých důchodů je relativně zanedbatelný, není z hlediska principu rovného zacházení důvodné (a vlastně ani možné), aby byli vdovci z této úpravy vyloučeni. Novelizační bod tuto disproporci odstraňuje.

K bodu 25

Výslovně se stanoví, podle jakých právních předpisů se bude posuzovat účast osob pobírajících dávky nemocenského pojištění po skončení jejich výdělečné činnosti, která zakládala nemocenské pojištění, z něhož byly tyto dávky vypláceny, před 1. lednem 2009.

K čl. VI

K bodu 1

Přechodné ustanovení vztahuje postup podle čl. V bodu 15 i na situace, kdy k doplacení pojistného na úhradu dluhu na pojistném, který vznikl před 1. lednem 2009, dojde až po nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodu 2

Přechodné ustanovení umožňuje zvýšit vdovecký důchod podle čl. V bodu 22 i za dobu před účinností tohoto zákona, nejdříve však od splátky důchodu splatné po 1. červenci 2006, tak, aby vdovci byli ve stejné situaci jako vdovy, kterým byl vdovský důchod zvýšen rovněž nejdříve od uvedené splátky. Doplnění zvýšení od uvedené splátky se omezuje na uplatnění žádosti nejpozději do 30. června 2011, což odpovídá lhůtě, jejímž uplynutím zaniká nárok na výplatu důchodu nebo jeho části (§ 55 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění).

K bodu 3

Jedná se o obdobné přechodné ustanovení jako v čl. IV bodu 4.

K části páté

K čl. VII

Napravuje se kolize dvou zákonů (čl. LI bod 1 zákona č. 264/2006 Sb. a čl. I bodu 2 zákona č. 189/2006 Sb.), neboť oběma zákony byla vloženy nakonec § 279 odst. 2

občanského soudního řádu písmena h) a i). Dále se vypouští úprava týkající se zrušené dávky zvýšení důchodu pro bezmocnost.

K části šesté

K čl. VIII

V zákoně o správě daní a poplatků se v návaznosti na změny v definici vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení OSVČ, která se opírá o základ daně z příjmů, doplňuje povinnost finančních úřadů sdělovat i tento údaj orgánům sociálního zabezpečení.

K části sedmé a desáté

K čl. IX a XII

V návaznosti na zákon o nemocenském pojištění, který dočasné pracovní neschopnosti klade naroveň karanténu, se upřesňuje ustanovení zákona o státní sociální podpoře týkající se poskytování odměny pěstouna. Navrhuje se, aby odměna pěstouna náležela pěstounovi za stanovených podmínek nejen po dobu dočasné pracovní neschopnosti, ale i po dobu, kdy mu byla nařízena karanténa. Obdobná úprava se navrhuje i v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí, pokud jde o odměnu pěstouna, který vykonává pěstounskou péči v zařízení pro výkon pěstounské péče.

K části osmé

K čl. X

V návaznosti na právní úpravy placení náhrady mzdy nebo platu za pracovní volno po dobu výkonu vojenského cvičení nebo výjimečného vojenského cvičení se navrhuje poskytování náhrady platu za dobu dočasné pracovní neschopnosti státem (vojenským správním úřadem), byl-li zaměstnanec uznán dočasně práce neschopným při výkonu uvedených druhů vojenské činné služby. Důvodem je, aby tíha placení náhrady nebyla přenášena na zaměstnavatele v případech, kdy důvodem dočasné pracovní neschopnosti je výkon vojenské činné služby. Současně se navrhuje řešit výjimečné případy, kdy občan, který při výkonu vojenského cvičení onemocněl, není účasten nemocenského pojištění.

K části deváté a třinácté

K čl. XI a XV

V návaznosti na zákon o nemocenském pojištění se ustanovení upravující podmínky nároku na služební příjem při neschopnosti ke službě pro nemoc nebo úraz upřesňuje, pokud jde o vyloučení nároku na služební příjem a o omezení nebo vyloučení nároku na výplatu služebního příjmu za trvání neschopnosti ke službě při porušení režimu dočasně služby neschopného příslušníka. Přitom se vychází analogicky z úpravy obsažené v § 25 a 31 zákona o nemocenském pojištění.

K části jedenácté

K čl. XIII

Oprávnění okresních správ sociálního zabezpečení požádat Ministerstvo vnitra v případech vymezených v § 11a odst. 5 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (čl. II body 12 a 13) o přidělení rodného čísla fyzické osobě se promítá do příslušných ustanovení zákona o evidenci obyvatel.

K části dvanácté

K čl. XIV

Ve služebním zákoně se provádějí formulační úpravy, aby bylo dosaženo stejné úpravy jako v zákoně o nemocenském pojištění.

K části čtrnácté

K čl. XVI

Překonané body v důsledku změn navrhovaných v čl. II, III a VII se zrušují.

K části patnácté

K čl. XVII

V zákoníku práce se provádí obdobné doplnění jako v oblasti nemocenského pojištění (čl. I bod 98), tj. karanténě se klade naroveň též izolace podle zákona č. 258/2000 Sb.

K části šestnácté

K čl. XVIII

Účinnost zákona se navrhuje dnem 1. ledna 2009, tj. dnem, kdy na základě zákona č. 261/2007 Sb. má nabýt účinnosti zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Účinnost těch ustanovení, která nemají přímý vztah k nové úpravě nemocenského pojištění, se navrhuje dnem vyhlášení.

V Praze dne 11. února 2008

předseda vlády
Ing. Mirek Topolánek v.r.

místopředseda vlády
a ministr práce a sociálních věcí
RNDr. Petr Nečas v.r.